

Upravištvost: Ljubljana, Knaflijeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. zavodski: Ljub-
ljana št. 11842, Praga št. 78.180,
Vien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25 —
za tuzemstvo Din 40.—
Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje, Kocenova ul. 8 Tel. št. 190.
Rokopis! se ne vračajo. — Oglasi, po
tarifu

Volitve v Rumuniji

Vladna narodna kmetijska stranka je dobila nad 40 % glasov in s tem dve tretjini mandatov — Liberalci najmočnejša opozicijska stranka

Bukarešta, 18. julija dč. Včerajšnje volitve v rumunski parlament so v splošnem, kakor zatrjuje uradna poročila, potekle mirno. Volilna udeležba je znašala okoli 80 odstotkov. Volitve so se vršile popolnoma svobodno. Prva poročila o volilnih izidih so došla v Bukarešto šele po polnoči, ker je bilo glasovanje končano šele ob 8. zvečer. Ker je kandidiral izredno veliko število malih strank, bo končni izid ugotovitvah še nekaj dni. Po dosedanjih ugotovitvah je vladna narodna kmetijska stranka dobila 40 odstotkov vseh oddanih glasov, kar zadostuje za obstojen volilni red, da dobi dve tretjini vseh mandatov. Liberalna stranka Duce je dobila 12 odstotkov oddanih glasov, liberalni disidenti Julija Bratiana pa okoli 6 odstotkov.

Največja opozicijska stranka bo liberalna pod vodstvom Duce. Takoj za njo bodo liberalni disidenti Julija Bratiana, na četrtem mestu je antisemitska stranka prof. Cuze, ki je pridobila zlasti mnogo glasov v južni Besarabiji, v Moldaviji in južni Bukovini. Največ glasov si je njegova stranka nabrala v volilnih okrožjih v Temesu in Torontolu. Tudi druga antisemitska stranka, takozvana »železna garža«, je dobila pri včerajšnjih volitvah več glasov kakor pri zadnjih. V mnogih drugih mestih je narodna kmetijska stranka dobila absolutno večino glasov, tako v Velikem in Malem Sebenju, v Albi Juliji, Lugošu, Fogarošu, Bistrici in Sibinju.

Bukarešta, 18. julija p. Po končnih izidih volitev v 46 volilnih okrožjih je narodna kmetijska stranka dobila 780.000 glasov, kar je 41 odstotkov vseh volilnih upravičencev. Na ta način si je pridobila dve tretjinski večino mandatov v novem parlamentu. Stranka Duce je dobila 132.000 glasov ali 12 odstotkov. Julij Bratiana 55 odst., Lupu 4.5, Guza 4.97, »železna garža« 2.68, Argetolanu-Jorga 2.97, socialisti pa 3.65 odstotkov. Rezultati iz ostalih volilnih okrožij ne bodo mnogo izpremenili sedanjega razmerja glasov med posameznimi strankami.

Bukarešta, 18. julija s. Doslej so znane približno tri četrtine volilnih izidov, na podlagi katerih se more sklepati, da bo vlada dobila izmed 387 mandatov približno 230 do 240. Vladni stranki sledi s 35 do 40 mandati Liberalna stranka, ki je imela zlasti v prestolnici lep uspeh ter je dobila skoraj še enkrat toliko glasov kakor narodni zaraščanci. Za liberalno stranko so disidenti Bratiana s približno 18 do 20 mandati. Kmetijska stranka dr. Lupu bo dobila najbrže isto število mandatov. Socialni demokrati bodo povišali število mandatov na 11. Obe desničarsko-radikalni stranki, protizidovska Liga in »železna roka« bosta dobili približno 8 mandatov. Madžarsko stranko cenijo na 20 do 22 mandatov, nemška stranka, ki je bila v volilni zvezi z vlado, bo dobila 12 do 16 mandatov. Veliko pozornost je povzročil popoln neuspeh dosedanje Jorgove vladne stranke.

Carinska vojna med Avstrijo in Madžarsko

Podražitev živil v Avstriji — Madžarske represalije proti Avstriji

Dunaj, 18. julija. s. Brezpogodbno stanje z Madžarsko je imelo danes že svoje posledice, ker so se podražili nekateri uvozi predmeti. Tako so se cene sadja precej dvignile. Marelice, za katere so se v petek plačevali na debelo 70 do 80 grošev, so danes plačevali po 1 šiling 80 grošev. Tudi sovje, zlasti pa fižol, se je podražilo od 40 na 60 grošev na debelo. Čeprav se dobavljajo jajca predvsem iz Poljske, so tudi njihove cene precej poskočile, ker s Poljsko ne obstoji pogodbeni carina ter veljajo tudi madžarske carine za poljski uvoz.

Budimpešta, 18. julija. g. Organizacija madžarskih visokosolcev je imela danes zborovanje, na katerem je bil odobren program na javnost, v katerem zahtevajo represalije proti Avstriji. Vlada naj najprej ustavi izdajanje potnih listov za potovanja.

nja v Avstrijo. Vsa madžarski državljani naj do 25. julija zapustijo Avstrijo, sicer se kaznuje z globo 300 pengov. Madžarski državljani, ki bi po 1. avgustu še ostali v Avstriji, naj se kaznujejo s posebnim davkom 10 pengov na dan. Končno zahtevajo visokosolci splošen bojkot avstrijskih izdelkov in izdelkov in pritožbo madžarske vlade pri Društvu narodov. Denarni zavodi so dobili danes od Narodne banke navodilo, naj postopajo pri dodelitvi avstrijskih šilingov v svrhu potniškega prometa z največjo strogostjo. Šilingi naj se dodelijo le v posebno važnih primerih. Nadalje se pozivajo banke, naj postopajo strogo tudi pri dodelitvi šilingov v vrednosti 50 pengov, ki je morejeto izvršiti v lastnem delokrogu. Glede kliringa bodo ostale v veljavi dosedanje odredbe.

Oddaja srebrnega denarja v promet

Z včerajšnjim dnem je Narodna banka oddala v promet nove srebrne novce po 20 in 10 Din

Beograd, 18. julija. p. Z današnjim dnem je Narodna banka oddala pri svojih centralah in podružnicah v promet novi kovani denar po 20 in 10 Din. Podružnice zamjenjajo papirnat denar za kovanega do 20.000 Din na račun denarnih zavodov in državnih blagajn, do 1000 Din pa zasebnikom.

Uvedba srebrnega denarja pomeni korak naprej k normalizaciji našega denarnega obtoka. Nedvomno je bilo s tem zadosteno tudi potrebi našega gospodarstva. Uvedba kovanega denarja je bila določena z zakonom o denarju dne 11. maja 1931, s katerim je bila narodna banka pooblaščenca, da izda kovanega denarja v celotnem znesku za 650 milijonov dinarjev. V tem znesku so všteti tudi novci po pol, 1 in 2 dinarja, ki jih je sedaj v obtoku za okrog 160 milijonov dinarjev. Naknadno je bilo z zakonom dne 28. oktobra 1931 določeno, da izda Narodna banka za 450 milijonov dinarjev srebrnega drobiža. S tem zakonom je bila predpisana tudi oblika, velikost in vsebina srebra v novem srebrnem drobižu. Določeno je bilo, da bo denar kovan v spojin 500-1000.

Denar je prišel danes v promet. Spočetka ga bo manj, njegov obtok pa bo naraščal, kakor bo državna kovnica izdajala nov drobiž. V privatnem prometu je po zakonu določeno, da se more plačati s srebrnim drobižem največ do 500 Din za eno izplačilo, državne blagajne pa so dolžne sprejemati drobiž ali ga zamenjavati v neomejeni količini.

Glede na celotni obtok kovanega denarja v naši državi in na število prebivalstva, kažejo računi, da pride na vsakega prebivalca sedaj 11.6 Din, z uvedbo novega srebrnega denarja pa bo prišlo 43 Din na glavo. To razmerje je v naši državi napram drugim državam zelo skromno. V Švici pride na vsakega prebivalca 482.6 kovanega denarja, v Angliji po 323.6, v Nemčiji po 266.9, v Španiji pa po 181.7. Zdi se, da bo v bodočnosti nastala potreba, da se obtok našega drobiža poveča.

Beograd, 18. julija. p. Narodna banka je objavila sporočilo, v katerem pravi, da bodo odtegnjeni iz prometa petdinarski novci, ki jih je izdala Narodna banka pod različnimi datumi in so modre barve. Iz obtoka bodo umaknili tudi 10-dinarske bankovce, ki so bili izdani 1. novembra 1923. Ta denar po treh letih ne bo več v veljavi.

Sprejem Turčije v Društvo narodov

Ženeva, 18. julija. s. Na izredni javni seji Društva narodov je bila popoldne Turčija sprejeta kot 56. članica Društva narodov.

Hudo neurje nad Baranjo

Ostijek, 18. julija. n. Iz Darda in Belega Manastira poročajo, da je divjalo snovi nad vso Baranjo silno neurje. Med nevihto je padla skoro 20 minut debela toča, ki je povzročila ogromno škodo v vinogradih. V Kotlinu je vihar porušil tudi nekaj hiš. Prav tako je tudi ponekod uničena še nepožeta pšenica.

Ukinjenje zasebne geodetske šole v Beogradu

Beograd, 18. julija. AA. Na podlagi zakona o srednjih tehniških in moških obrtnih šolah je minister za trgovino in industrijo odredil: 1. da se ukine privatna geodetska in gradb. akad. (višja srednja tehniška šola) profesorja Andonovića v Beogradu s stanovanjem v Brankovi ulici št. 23; 2. zatvoritev in način likvidacije te akademije se izvrši v teku leta 1933/34 najkasneje do 1. novembra 1934. Dotlej se mora popolnoma ustaviti vsako delo glede poučevanja v šoli in delanja izpitov.

VEDNO VEČJI KAOS V NEMČIJI

Več ur trajajoča krvava bitka v Altoni pri Hamburgu — 12 ljudi ubitih, 55 hudo ranjenih — Prepoved zborovanj pod milim nebom

Altona, 18. julija. d. V starem mestu je prišlo včeraj popoldne med narodnimi socialisti in komunisti do velikih pouličnih bojev, ki se jih je udeležilo okoli 6000 ljudi. Bitka je trajala več ur in je po dosedanjih ugotovitvah zahtevala 12 smrtnih žrtev ter 55 hudo ranjenih. Razen tega je bilo v posameznih hišah ranjenih še mnogo ljudi, ki se niso prijavili pri ambulancah. V bitki je bilo oddanih nad tisoč streliv.

Do izgrediv je prišlo, ker so narodni socialisti za svoj propagandni pohod zbrali svoje napadalne oddelke v Altoni iz vsega južnega dela Schleswig-Holsteina. Cim so se hitlerjevski napadalni oddelki pojavili na ulicah, je prišlo med njimi in komunisti v starem mestu Altone v početku do manjših spopadov, ki pa so se kmalu razvili v pravcato bitko, v kateri je sodelovalo več tisoč ljudi. Nasprotniki narodno-socialistične akcije so že prej pozivali v letah na borbo proti hitlerjevcem in komunisti so izvedli vse priprave, da se upro njihovega pohoda z orožjem. Komaj so prišli narodni socialisti v strnjene vrste v staro mesto Altone, že se je pričelo kakor na tajno povelje naglo streljanje s strel, z oken, balkonov in iz podstrešij.

Ko so padli prvi ranjeni, so hitlerjevski napadalni oddelki prešli v protinapad ter nasokoli posamezne hiše. Prišli so razbijati večna vrata in črna in skoro pred vsako hišo se je razvil boj, v katerem so se bili z vsemi razpoložljivimi orožji. Policija, ki je prihajala z vsemi razpoložljivimi silami, v početku ni mogla ničesar napraviti in ponekod niti ni mogla prodrati na bojišče, ker so hitlerjevi, močni okoli 6000 mož, zasedli vse dohode.

Poulična bitka je zaradi tega trajala z neznajšano srditostjo do p.znih popoldanskih ur. Pri izgrediv je bilo ranjenih tudi mnogo ljudi, ki so po nesreči zašli v množico. Šele pozno zvečer se je posrečilo pčistiti del hitlerjevih napadalnih oddelkov proti Oppensenu, dočim so se ostali narodni socialisti še nadalje borili v starem mestu Altone. Pozno ponoči so se izgrediv razširili na šentpavelski okraj v Hamburgu, kjer pa je policija takoj posegla vmes. Tudi tu je bilo hudo ranjenih več oseb, med njimi tudi en policijski stražnik.

Fürstenwalde, 18. julija. d. V noči na nedeljo in včeraj so se pripetili v bližini kraja Fürstenwalde, kakor tudi v Berlinu hudi politični izgrediv, v katerih je bilo smrtno ranjenih 12 oseb, eden izmed udeležencev je bil ubit. Spopadi pri Fürstenwaldu so bili tako hudi, da je pozval deželni svet na pomoč vojaštvo. Ker niso zadostovale policijske čete, da bi razgnale pretepače se nasprotnike, je prišel na pomoč oddelke vojaških konjenikov s strojnimi. Aretirali so 140 komunistov.

V Berlinu samem je bil ubit en narodni socialist, 7 ljudi je bilo ranjenih, 8 pa so jih aretirali. Narodni socialisti in komunisti so se spopadli v središču mesta ter je bil eden izmed narodnih socialistov zadet od krogle naravnost v srce. Trdijo, da je

šlo za dogovorjen napad komunistov.

Tudi v drugih manjših mestih Nemčije je prišlo včeraj do hudih izgrediv med političnimi nasprotniki, pri katerih je v mnogih krajih tekla kri. Kakor poročajo, je bilo v Lichtenbergu, Pichlsdorfu in Aurichu ranjenih 8 ljudi od streliv ali pa z noži. V Greifwandu pri Berlinu so se spopadli narodni socialisti in komunisti. Kakor v Hamburgu in Altoni je bila tudi v Greifwandu povod za spopad poulična manifestacija hitlerjevcv. Oddanih je bilo mnogo revolverskih streliv in sta bila dva hitlerjevca ubita.

Altona, 18. julija. AA. Kakor je policija mogla ugotoviti, so komunisti pripravljali sistematični prevrat. Ko je včeraj okoli 3. popoldne krenil po ulicah oblastem prijavljeni in dovoljeni hitlerjevski sprevod, ki je korakal v popolni disciplini, so naenkrat začeli komunisti streljati nanj s strel in balkonov. Streljanje je postajalo čim dalje huje in ni prenehalo niti tedaj, ko je prišla policija. Hitlerjevci so se razkropili in pustili na cesti večje število mrtvih in ranjenecv.

Nato so komunisti postavili na več krajih barikade, ki jih je policija morala porušiti z oklopnimi avtomobili. Potem je policija začela preganjati komuniste in se je preganjanje odigravalo tudi na strehah.

Policija je aretirala 18 komunistov, ki jih je zalotila pri delu z orožjem v roki. Šele okoli 9. zvečer se je v mesto vrnil red in mir.

Altona, 18. julija. s. Poročilo mestnega tiskovnega urada v Altoni potrjuje, da je bilo pri nemirih ubitih 12 oseb, od katerih so jih doslej 10 identifikirali. V mestno bolnico je bilo prenešenih 24 ranjenecv, med njimi je 16 nevarno poškodovanih. Razburjenje se je davi v Altoni zopet povečalo in je morala policija dobiti ojačenja. V pretekli noči je prišlo tudi v Itzehoe do streljanja. Ko so se narodni socialisti peljali skozi mesto, so komunisti streljali nanje. Ranjeni sta bili dve osebi. Ko je policija intervenirala, je bil eden izmed policijskih uradnikov ranjen na roki od krogle.

Giessen, 18. julija. s. Na cesti med Homborgom in Niederofleidenom se je ponoči vršila ljuba borba med komunisti in narodnimi socialisti. 12 narodnih socialistov je bilo hudo ranjenih. Razburjenje prebivalstvo iz okolice je nato odšlo v stanovanje komunističnega voditelja Brünninga, ki so ga našli skritega v omari. Imel je na sebi samo srajco, vendar pa so pri njem našli tudi revolver. Policija ga je tako pretepla, da jo ga morali prepeljati v bolnico.

Augsburg, 18. julija. s. V Wertingenu na Svabskem je prišlo včeraj do krvavih spopadov med komunisti in narodnimi socialisti. Krajevni narodno-socialistični poslanec je bil nevarno ranjen z nožem.

Prepoved manifestacij

Berlin, 18. julija. AA. Zaradi včerajšnjih krvavih dogodkov v Altoni je držav-

na vlada izdala naredbo, da so do nadaljnje prepovedane vse manifestacije na prostem. Naredba velja za vse ozemlje Nemčije brez izjeme.

Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, pomeni prepoved manifestacij na prostem, ki je danes izšla, šele prvi ukrep vlade proti strahoviti podivjanosti političnega boja. Vlada je odločena izdati najstrožje ukrepe in če bo treba, tudi naredbo, po kateri bo dovoljeno vsakogar, ki ga oblast dobi pri političnih izgrediv s strelskim orožjem v roki ali s kakšnim drugim razstrelivom, postaviti pred preki sod, čigar smrt na obsodba bo takoj izvršljiva. Tako uredba bi se mogla izdati tudi brez proglasitve obsednega stanja.

Glede na izjave nekaterih političnih pravkov, češ, da bodo oborožili za samoobrambo svoje strankarske organizacije, je vlada izjavila, da ne bo dovolila nikakega oboroževanja zasebnih organizacij.

Berlin, 18. julija. č. Ker so se razmere po vsej državi tako zelo zaostrele, da proti Nemčiji resnična državljanska vojna, je vlada sklenila, da bodo tudi zborovanja v zaprtih prostorih dovoljena le pod strogoimi pogoji. Ministrstvo bo izdajalo za tak zborovanja posebna dovoljenja. Sklepatelj zborovanj bodo morali nuditi zadostna jamstva, da bodo zborovanja potekla docela mirno. Pri zborovanjih se bo morala uvesti vstopnica.

Prepovedi omejitve javnih zborovanj bo izdana v obliki zasilne odredbe, ki bo razveljavljala zasilno odredbo z dne 28. junija, s katero so bile ukinjene prejšnje omejitve zborovalnih pravic in nošenja uniform.

Vlada naglašja, da je izdala zasilno odredbo dne 28. junija v upanju, da bo preprečila spopade med strankami ter tako ojačila javni red in mir. Zasilna odredba pa je izzvala žal nasprotne posledice in zato je sedaj vlada prisiljena, da jo z novo odredbo razveljavi. Predlog desničarskih strank, da naj bi se po vsej državi uvedlo obsedno stanje, je vlada zavrnila. Z drugo zasilno odredbo bodo določene tudi stroge kazni za one, ki bodo zlorabljali dovoljenja o nošenju orožja, v gotovih primerih se bodo zlorabe kaznovale s smrtjo.

Pruski notranji minister Severing je sredi odstopal v Altono in se že davi vrnil. S postaje je takoj odšel na sejo ministrskega sveta, kjer je podrobno poročal o dogodkih v Altoni.

Hitlerjev protest

Königsberg, 18. julija. č. Adolf Hitler je poslal brzojavke predsedniku Hindenburgu, državnemu kancelarju, notranjemu ministru in vojnemu ministru v katerih trdi, da je policija v Königsbergu preprečila nastop napadalnih oddelkov narodne socialisticne stranke in jih razgnala z oklopnimi avtomobili. Adolf Hitler je protestiral proti takemu postopanju policije v Königsbergu in zahteval, naj vlada za vsako ceno prepreči ta sistem.

Premestitve profesorjev

Beograd, 18. julija p. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili na predlog prosvetnega ministra premeščeni na moško učiteljsko v Ljubljani: dr. Gregor Žerjav, Friderik Tarson-Specler, Leopoldina Kumpova, Rudolf Grebnik, Venceslav Čopić, Milko Mesojedec, Rudolf Koprivnik, Maks Robič, Ciril Bernat, vsi z ženskega učiteljskega v Ljubljani; na moško učiteljsko v Mariboru ravnatelj Franjo Kadunc, Rudolf Pregelj, Ivan Šprahman, Vinko Fran, Fran Oster, Ervin Robas, Ernest Neumann, Simon Milač in Fran Baš z ženskega učiteljskega ter Marija Zaherl z osnovne šole v Mariboru. Na l. drž. realno gimnazijo v Ljubljani Kuno Hočevar, Fran Kobal, Janez Dolenc, Vincenc Marinko, Slavko Rajc Marko Bajuk, dr. Jože Lavrenčič, Vinko Kalan, Fran Grafenauer, Rudolf Sodnik, Fran Čezman, Stanko Leben in Albin Zabkar vsi s III. realne gimnazije. (Zaradi sprejema po telefonu za točnost imen ne jamčimo. — Op. ur.)

Beograd, 18. julija. AA. Z odlokom ministra za trgovino in industrijo sta postavljena na srednji tehniški šoli v Ljubljani za profesorja v 8. skupini inž. Anton Kuhelj in inž. arh. Miroslav Kos, uradnika pripravnika na isti šoli.

Beograd, 18. julija. M. Iz državne službe so bili odpušteni: Otaf Globočnik, suplent humanistične gimnazije v Ljubljani; Martin Fortuna in Rajko Kanduč, suplenta realne gimnazije v Ptuj. Vincenc Bernik in Nikola Kuret, suplenta realne gimnazije v Kranju; Oton Sajovic, suplent gimnazije v Varaždinu in dužbenik v službo na gimnaziji v Ptuj; Silva Vogelnic, suplentinja realne gimnazije v Murski Soboti in Andrej Kocijan, suplent realne gimnazije v Murski Soboti.

Imenovanje pri državnem sodišču
Beograd, 18. julija. M. Za sodnika senata državnega sodišča v Beogradu je imenovan dr. Anton Stuehec, svetnik viš. dež. sodišča v Ljubljani za preiskovalnega sodnika državnega sodišča pa je imenovan sodnik okrožnega sodišča v Murski Soboti dr. Fran Farkaš.

Iz državne upravne službe

Beograd, 18. julija. AA. Z odlokom ministra za trgovino in industrijo je postavljen v oddelku za trgovino, obrt in industrijo na kr. banski upravi savske bančvine za uradniškega pripravnika Ivan Zec, politično-upravni pripravnik sreskega načelnstva makarskega sreza.

Čsl. vladna kriza rešena

Praga, 18. julija. h. Zbornica je sklicana za prihodnji četrtek. Levičarski listi očitajo agrarni stranki, da je z nesoglasji v lastnih vrstah povzročila težaven položaj za vso vlado; agrarci pa pravijo, da je dobro, če se je popolnoma likvidiral nemogoči položaj, ki je že dalje časa otežkoval politično življenje. Ako socialni demokrati ne bi upoštevali potreb agrarcev, grozijo nekateri agrarni politiki z novimi volitvami. Tudi ministri predsednik Udržal je govoril s predsednikom republike Masarykom o novih volitvah, toda Masaryk se je odločno izjavil proti vsakemu poizkusu novih volitev, ki ga je označil kot problematičnega.

Komunistične demonstracije v Parizu

Pariz, 18. julija. Na povratku s svoje svečanosti je sredi okoli 400 komunistov priredilo pred kolodvorom Austerlitz demonstracije. Policija je aretirala nekaj demonstrantov, nakar je množica obkrožila komisarjat policije na kolodvoru, da doseže izpustitve aretirancev. Ko je policija dobila ojačenja, je demonstrante razgnala.

Hearst proti ameriškim dolžnikom

New York, 18. julija. Znaní časopisni magnat Hearst je imel po radiju govor, ki je bil razširjen po vseh Zedinjenih državah in v katerem je zelo ostro napadel evropske države dolžnice, ki jim očita, da so najemale neprestano posojila in se zadolževale, ne da bi upoštevale svoje prejšnje mednarodne obveznosti. Američani so se po vojni spravili na delo ter so plačevali svoje davke, evropske države pa niso plačevale davkov ter so skienile preveliti svoja bremena na Nemčijo. Evropski narodi so nato sklenili gentlemen agreement, ki ima nepošten cilj, da prisili Zedinjene države k črtanju vojnih dolgov. Kako se morejo oni, ki ne držijo svoje časne besede in ki goljufajo svoje upnike, označiti kot gentlemene. Prei bi se mogel ta agreement smatrati za zvezo dobro organizirane tolpe.

Odkritje spomenika Richelieuju

Pariz, 17. julija. AA. Včeraj so v starodavnem mestu Richelieuju odkrili spomenik slavnemu francoskemu državniku kardinalu Richelieuju. Veliki kip tega državnika in kardinala je do nedavnega stal na dvorišču versailleskega gradu, odkoder so ga sedaj prenesli v mesto Richelieu. Svečanosti so se udeležili kardinalovci potomci iz rodbine de la Rochefoucauld, prosvetni minister de Monzie, vsi člani francoske akademije, ki jo je Richelieu ustanovil in velika množica ljudi. O zgodovinskem pomenu Richelieuja in njegovih zaslugah za okrepitev države, za znanost in umetnost, o Richelieuju državniku, človeku ter duhovniku je najprej govoril prosvetni minister de Monzie, nato pa člana francoske akademije Gabriel Hanautau in skot nstr. Grante. De Monzie je v svojem govoru naglašal, da francoska republika priznava Richelieuju njegove velike zasluge za slavo Francije.

Angleško-irski problem

Z veliko naglico sta angleška poslanska in lordska zbornica sprejela zakon, ki odreja carine na proizvode, prihajajoče na Angleško iz Irse. Novi zakon je stopil v veljavo že 14. t. m. in se je od blaga, ki se izvažajo z Irse, ga, že pobirala carina na Angleškem.

To je menda prvi večji konflikt, ki je nastal med Anglijo in enim od dominijonov, konflikt, ki je brž prešel na gospodarsko področje, kjer se iz teoretičnih, iz načelnih razlik kar hitro pokažejo praktične posledice, zadevajoče celotno prebivalstvo.

Zgodovina angleško-irskega konflikta je znana. Dovolj je, ako označimo samo njena najvažnejša dejstva. Spor je prišel, ko je de Valera prišel na vlado, po zmagi pri volitvah. Koncentriral se je na dve najpomembnejši točki, na sklep de Valerove stranke in vlade, da se ukine prisega angleškemu kralju v irskem parlamentu in da se odškodnina za razlastitev angleških veleposestev na Irskem ne plača. De Valera se je postavil na stališče, da sta obe stvari notranja zadeva irske države in se tedaj Anglije ne tičeeta neposredno, odnosno sploh ne. Londonska vlada pa stoji trdno na stališču, da sta obe zadevi — obveznost Irse, temelječa v angleško-irski pogodbi iz l. 1922. in se tedaj sploh ne moreta izpremeniti enostransko, marveč šele po novih pogajanjih med obema pogodbenicama in v njih doseženem soglasju.

Zakon o prisegi je irski senat v nekaterih točkah spremenil in se mora zato vrniti poslanski zbornici, s čimer se pričena dolgotrajna procedura, ki mora trajati najmanj poldrugo leto, preden more zakon stopiti v veljavo. Zadeva je s tem izgubila svoj aktualni značaj, težnja spora pa se je premislila na drugo poglavito zadevo, na vprašanje odškodnine.

Irška vlada je nehala plačevati Angliji anuitete za odškodnino in za nekatere druge denarne obveznosti, temelječe v irsko-angleški pogodbi. Ker je ostal poskus neposrednega sporazuma med irskimi in angleškimi državni ki brez uspeha, je posega angleška vlada po renresaljah; uvedla je carino na irsko blago.

Thomas, minister za kolonije, je pri razpravi v poslanski zbornici s posebnim noudarkom izjavil, da pri projektiranih carinah nikakor ne gre za re-

presalje, marveč da si hoče Anglija samo zagotoviti anuiteto one vsote, katero ji Irška dolguje po pogodbi iz l. 1922. Kakor hitro bo ta vsota dočena, bodo carine zopet ukinjene. Iz tega pa se vidi, da bo novim zaščitnim carinam kljub tej izjavi težko zanikati značaj represalij, dasi je v formalnem pogledu angleško stališče zelo enostavno in povsem logično.

Ali težnja je sedaj na vprašanju, kako se bodo stvari dalje razvijale. Ko so v angleškem parlamentu razpravljali o zakonu glede novih carin, je prišla vest, da je irska vlada deponirala doma vso ono vsoto, ki bi jo morala plačati Angliji. To se pravi, da je de Valera pripravil hraniti vsoto, dokler spora ne reši — razsodišče; tako pojmujejo stvari tudi angleški uradni krogi, ki so prav tako pripravljeni apelirati na razsodišče. Toda silno se stvar komplicira zaradi tega, ker so si Irski glede sestave razsodišča načelno nasproti. Angleška vlada stoji na stališču, da mora razsoditi — tribunal britanskega imperija, da se mora torej spor rešiti v okviru velikobritanske skupnosti, irska vlada pa ravno tako razsodišče zavrača, češ, da ne more zaupati na njegovo nepristranost, ter je pripravljena sprejeti samo razsodišče mednarodnega značaja. Ker je ravno v tej razliki — načelno in dejansko vprašanje dalekosežne važnosti, ni pričakovati, da bi hotela katera stran odnehati in ravno z razsodiščem se stvar bistveno komplicira.

Z novimi zaščitnimi carinami bo Irška zelo prizadeta, kakaj ogromna večina proizvodov irskega poljedelstva, zlasti pa živinoreje, gre v Anglijo. To izvoz bo sedaj seveda močno trpel. Kljub temu pa vsi, ki poznajo de Valero, zelo dvomijo, da bi trdovratni irski radikalni vodja odnehal. Morda bo za povračilo irska vlada uvedla carino na angleške industrijske izdelke ali kaj podobnega, kar bi zares pomenilo začetek carinske vojne, zlasti, ako bi Anglija odgovorila z nadaljnjimi protisilnimi ukrepi, ki so se tudi že napovedovali.

Morda se na imperialni konferenci, ki se bo pričela v Ottawi v Kanadi 21. t. m. in se je udeležijo tudi irski zastopniki, najde zadovoljiv izhod iz situacije; zelo verjetno pa ni.

Lozanski traktat

Iz zmešnjave prvih poročil, ki so prihajala iz Lozane o poteku in zaključku tamšnjih pogajanj, si je šele sedaj moglo napraviti pravo sliko o doseženem uspehu, ko so bile razne vesti zavržene na pravo mero in v prave meje. Sklenjeno ureditve, k. je bila v svojih bistvenih dodatkih še nekaj dni skrbno čuvana tajnost poklicnih diplomatov, je tisk raznih držav ocenjeval iz tako različnih vidikov, da v diplomatsko zakulisje neposvečenim ljudem nikakor ni bilo mogoče spoznati, kaj se je bilo prav za prav doseglo bistvenega v Lozani.

Značilno je, da je produkt štiritedenskega zasedanja zastopnikov evropskih veleposlaništev sedaj skromen naziv traktata, tedaj nekakšnega načelnega sporazuma, čegar okvir dopušča še vsakovrstne izpremembe, dodatke in dopolnila. Francoski tisk zato izrečno poudarja začasnost lozanskega dogovora in njegovo odvisnost od številnih pogojev, ki se imajo izpolniti, preden bo Youngov načrt končno javno zrušen in pokopan. Pravna sila načrta je s tem ostala nedotaknjena. Odgovoreni repaacijski plačili je bila z izjavo Johna Simona razširjena na vsa meddržavna plačila, izhajajoča iz haških pogodb l. 1930. Pa tudi lozanski traktat stopi v veljavo šele, ko ga bodo ratificirale države, ki so nanj pristale. O ratifikaciji so se Anglija, Francija, Italija in Belgija obvezale s posebnim sporazumom (gentlemen's agreement), da jo bodo izvedle šele tedaj, ako se jim bo posrečilo doseči zadovoljivo ureditev svojih vojnih dolgov napram Ameriki.

Lozanski traktat je tedaj le provizorij, ki bi takoj prenehal ter bi na njegovo mesto stopil zopet Youngov načrt, ako Amerika ne bi hotela privoliti v zadovoljiv arangement svojih terjatev v evropskih državah, dosedanjih upnikah Nemčije. Ta možnost pa je seveda samo teoretskega značaja, kajti repaacije so sedaj že toliko omejene, da se ne bi dale vzpostaviti v celoti, kakor jih predvideva Youngov načrt. Kljub temu je francosko javno mnenje prepričano, da je Herriot dosegel z s tem velik uspeh, da je zedinil evropske dolžnike v fronto proti Ameriki in da je Lozana ugotovila ozko organsko zvezo med repaacijami in ameriškimi vojnimi terjatvami v Evropi.

V Angliji so prepričani, da je lozanski traktat dopolnil lanskoo Hooverovo delo. Predsednik Hoover je s svojim moralatorjem izpodnesel tla nemškimi upniki, Lozana pa je potrdila ta korak in ga izvedla do skrajnosti. Oglasišjo se sicer posamezniki, ki menijo, da je Anglija z Lozano veliko tvegala, vendar pa prevladuje nazor, da Amerika ne bo mogla prezeti združene fronte svojih dolžnikov. Osebito vidijo vse v rožnati barvi angleški finančniki, ki jih je bil prevzel strah za ogromne naložbe v Nemčiji. Njim so seveda važnejše njihove privatne terjatve, nego terjatve države. Vendar pa bo kmalu pokazal nadaljni razvoj, do kakšne meje je utemeljena ta blesteča nada.

Morda črtanje repaacij ne bo imelo tišega učinka, ki si ga žele ameriški in angleški denarni mogotci in morda plačila na zmnožnost evropskih kupecev in nemških privatnih dolžnikov ne bo nastopila kar na mah. Povođa za take nade vsaj ni bogve koliko, vendar pa je jasno, da so manjše države morale žrtvovati svoje važne interese, da se kapitalisti iz Wall-streeta in iz londonske City dokopljejo do slavnostnih zamrznjenih kreditov, ki so z njimi anglosaški denarniki obeh svetov tako lahkomišlno zasuli nemška podjetja, nadevajoč se ogromnih dobičkov.

Lansko jesen je predsednik Hoover dejal francoskemu premierju Lavalu, da bodo Zedinjene države šele tedaj razmišljale, koliko in kaj naj prispevajo k odzračevanju evropskega gospodarstva, kadar se bodo evropske države same spoznale o repaacijah in medsebojnih dolgovih. Hoover menda ni mislil, da bi tako kmalu lahko došlo do silnega sporazuma inje zato sedaj nekoliko presenečen. Stavljani posojil, ki je sedaj izpolnjen, ga je postavil v popolnoma nov položaj. Pred predsedniškimi volitvami pa nedvomno ni misliti na kako dalekosežnejšo odločitev Amerike v tem pogledu. Hoover sam kandidira in bo zato zelo previden, da ne bi ukrenil ničesar takega, kar bi naglalo volilce v nasproti tabor. Kaj mislijo ameriške množice o črtanju repaacij, nikakor ni jasno; finančniki, ki jim ameriška vlada silno rada ustreza v vsem in so izsilili tudi lanski moralatorji, sicer stalno navajujejo na vlado, naj se izjavi za črtanje dolgov evropskih držav, toda v Belu hiši se pri sedanjem težkem finančnem stanju vendar boljše odloči, se s kako obvezno izjavo dojam 20 milijard dolarjev, kolikor znaša dolg evropskih držav.

V spletnem so menda pretirane vse izjave o velepomembnosti lozanskega dogovora, ki je le nekako začasno mašilo. Prejšnje ureditve so nosile imena ameriških denarnih strokovnjakov Dawesa in Younga in so funkcionirale na splošno zadovoljstvo upnikov. Na mesto njih je stopil zdaj nekak traktat, zaključn z mnogimi pogoji, ki nikogar ne obvezujejo v kakršnemkoli oziru. Edini, ki je lahko zadovoljen z rešitvijo, je samo uporni dolžnik Nemčija, kajti po dosedanjih izkustvih so tudi one tri milijarde, ki jih mora plačati Nemčija v fond, iz katerega bo tudi sama prejela podporo, zelo problematičnega značaja.

Dve banki pod zaščito

Beograd, 18. julija. AA Ministrski svet je na predlog ministra za trgovino in industrijo izdal sklep, da se smeta Srpska sremska banka, d. d. v Rumi in Jugoslovanska privredna zadruga i štedionica s o. j. v Sarajevu okoristiti z določili čl. 5 zakona o zaščiti kmeta z dne 19. aprila.

Odhod generala Živkovića iz Siska

Sisak, 18. julija. n. Včeraj je z brzim vlakom odpotoval iz Siska general Peter Živković, ki je bival tri tedne v sisaškem jednem kopališču. Na kolodvoru so se poslovili od njega senator Teslić, narodni poslanec dr. Auer, predsednik mestne občine, zdravniški kopališča in drugi.

Skasal se je

Zagreb, 18. julija. n. V Narodni kavarni je pred več dnevi pričel plesati neki Jakob Božić, ki je napovedal, da bo plesal not in dan štirinajst dni. Plesal je res neprestano 101 uro, danes pa je omagal in opustil svojo namero, da doseže bedasti rekord.

Zares drobne opazke

V nedeljskem »Slovenec« je nekdo napisal »Drobne opazke«, članek, ki ima drobno samo glavo, drugače pa je močno raztegnjen in debelušast od nezdružljivih napihjenosti. Drobni opazkar je pogrel neko aprilsko polemiko zaradi »Vodnikove družbe« in se je v juljski vročini, v sopari ljubljanskih oštarij in kavarn, kjer nobena kopel ne osveži stokrat prelačenih »literarnih problemov« in zavedic, spomnil »Jutrovega« člankarja. Spoznal je, da je tudi pri nas, ki nimamo ravno kulturnih senzacij na kupe, stvar zaspala v blaženem spanju in se nihče več ne zveni za njo.

Vroče je, muhe breče nad raznim cvičkom; ah, da, kakšna literarna senzacija je že bila pred meseci? No, »Jutrova« članek je bil pisal o literarnem »ernem kruhu« in zastopal neke dualistične nazore o kritiki. Tako! Oh, kako je odlozen tale izraz: »erni kruh!« Ali res, dragi gospod? »Jutrova« članek slovesno izjavlja, da mu je bil del uspeha samo zaradi tega, ker ni njegova iznajdba, marveč last nekakega uglednega slovenskega kritika; zaradi tega izraza je »Slovenec« pisal celo uvodnik in neki gospodje so dajali javne izjave. »To vse se ni zgodilo včeraj; mislim čisto, da je že dolgo tega.« Antiteza literarnemu ernemu kruhu — literarni beli kruh — pa utegne biti iznajdba drobnega opazkarja; vendar le neki rezultat te pozne juljske polemike, sredi brečutih muh in razlietega cvička.

Pod videzom resnobne književne polemike se je nekdo potolil »Jutrove« kulturne rubrike in ji podelil visoko lekcijo, češ, da ne prinaša poročil o vseh knjigah Jugoslovanske knjižarnice. To vse se je zgodilo v »Slovenec« in naj morda pričuje, da ta list vestno poroča n. pr. o vseh knjigah »Tiskovne zadruge« ali druge založbe, ki ne spada v njegov interesni krog! Reče — i ostale živ. V korist slovenske knjige, ki jo vsi uvažujemo, bi res bilo treba poročanje o novih knjigah razširiti in izpopolniti, toda to je problem vseh naših listov, celo revij; o njem bi bilo treba razpravljati z večjo dozo resnosti in pravičnosti, kakor jo ima enostranski drobnii opazkar. Niti taki »problemi« se ne rešujejo z moralno terjatvijo, ki slastno obraja tuje slabosti, da prikrijejo svoje grehe.

Poglavitno, kar nas zanima v »drobni opazki«, kjer se pod literarnim videzom skriva trojanski konj neliterarnih bojevnikov, je ta-le zares originalni sklep: Mohorjeva družba je bila ustanovljena zaradi kulture, Vodnikova družba zaradi politike. Jugoslovanska knjižarna izdaja svoje knjige zaradi kulture, Tiskovna zadruga zaradi politike. Vse, kar store »svobodomiselci«, je politika in »kšefte«, kar store »katoličani«, je kultura in idealizem! Dragi gospod, nič ni »ažega« kakor polemizirati s takimi »argumenti«. To se pravi, vzeti nasprotniku sleherno pravico do kulture in idealizma; oropati ga vseh dobrih lastnosti, zato da ga lahko kot drobnii opazkar »razglašiš« pred občinstvom. Tmpomeni, ustvariti si nasprotnika po svoje, da si olajša »kulturno« polemiko. Trezno občinstvo ne bo nasedlo tej primitivni zvijači, ki mu hoče narveziti, da je pri Slovincih barva razdeljena natanko na dva tabora in da ni nikjer vmesnih prehodov: da so kulturni idealisti samo v bližini Vodnikovega trga, kulturni dobičkarji in simulantji pa samo v bližini »Zvezde«.

Pred tako polemiko, ki naj bi koristila (!) slovenski knjigi — ali bi med resnimi ljudmi imela smisel drugačna polemika o teh zadevah? — se moramo torej odločno zavarovati. Če drobnii opazkar debelo reže svojo klobaso, ko primerja ustanovitve bratovščine Družbe sv. Mohorja okrog leta 1860., v takratni primitivnosti slovenskega knjižnega trga in — slovenskega čitatelja, z ustanovitvijo Vodnikove družbe v povojnem času, ko je bila omogočena najširša tekna izdajateljev, je to njegova zadeva. Vodnikova družba pa bo brez dvoma hvaljevala za ljubko priznanje, da bi »nazadnje« — s kakšno redko izjemo — vse

knjige Vodnikove družbe mogle iziti tudi pri Mohorjevi. Poverjeniki Vodnikove družbe, ki imajo težave s prižnicami in spovednicami, naj v bodoče povsod citirajo »Slovenčev«ga« pismouka Drobnega Opazkarja, št. 161., stran 15., 5. odstavek, 37. vrsta.

Hudo »zvito« zanko je spletel drobnii opazkar s temle vprašanjem: »Ej, če je bilo za Mohorjevo (ki dobro plačuje avtorjem), premalo kvalitete, odkod, zlomka, bo pa Vodnikova jemala?« »Gospodje, ki si belite glave s »kulturo« pri »Jutru« — za tem grmom tiči zajec, ki ga lovite v »problemu« črnega kruha!«

Ej, pravimo tudi mi. Taka zanka — pa tak zajec v grmu! Mi se vznemirjamo zaradi kvalitete, družbe pa kar rastejo in — odkod neki bo vzel to ubogo ljudstvo — toliko in toliko izvrstnih pisateljev? Kajpak, tega vprašanja ne moremo rešiti, le pomilujemo ljudstvo, ki ima več založb kot pisateljev. Poznamo pa drugega zajca, ki tiči v tem grmu in nima nič kaj nežnih tačic. Drobni opazkar bi se bil šele tedaj blaženo odpočil na lovorikah, če bi bil dosegel, da bi se »politiški« umaknili iz kulture. Le prepuštile te reči nam, ki nismo nič politični — to je morala drobnii opazkarjeve lisice Zvitorepke. »Ote toi, que je m'y mettel!« Kakšen čudovit razplet te nepolitične politike! Zakaj smo tam preko imajo »kulturno-propagandne« namene« s svojo knjižno akcijo, tu pri nas je le politika, morda tudi kakšen »izgled za dobiček«. »Tako je že v prvih mesecih obstoja nove akcije za ohranitev in razširjenje slovenske knjige imela katoliška založila tekmeča (podčrtali mi), ki je imel pod isto devizo priklono drugačne smotere«. Vse, kar dalje pripoveduje in s čimer razlaga svoje »strokovno« založniško znanje, nas v tem hipu ne zanima. Za nas je zanimivo dejstvo, da se neka navidezna polemika zaradi deljenih nazorov o ljudski (zabavni) knjigi in zaradi nekkih manir v književni kritiki, suče okoli grma, v katerem tiči za znano založništvo s vsi kolekteletimi smotri svojestrastni zajec — tekmeč. Hoteli so nam pokazati drugega zajca, pa smo jim spodili iz grma pravega: njihovega tekmeč!

Zaradi takih začajih pasem pa se res ne bomo prekljali pod videzom »kulturnosti«. Slej ko prej smo »gospodje pri »Jutru«« voljni stvarno diskutirati o vprašanju razširjanja dobre slovenske knjige ne glede na njeno založniško poreklo, pri čemer je človeško umljivo, da bomo dajali prednost založništvom, ki so nam najbližja. (Nič rdečice, dragi gospod: tako delajo časniki po vsem svetu.) Moramo pa vedeti, da bo tako razpravljanje res koristilo splošnosti. Od drobnih opazkarjev in njihovih pisanja si takih koristi ne obetamo, ker jim je inferiorno ali vsaj sumljivo za inferiornost vse, kar ne tiči v drobnii opazkarjevem korzetu. Nestvarne težnje po monopolizaciji slovenskega založništva ne bomo podpirali že iz načela. Če kdo petnajst let izdaja slovenske knjige, med njimi dela trajne in nesporne vrednosti, ima polno pravico do pošteno odmerjenega mesta v tekmi za slovensko knjigo sedanjosti in bodočnosti.

Drobni opazkar ni storil svojih stvari kdo ve kakšne usluge; pobere naj samo minljivo hvalčestvo uželjenih in ponižanih literatov, ki so mu včeraj v duhu stiskali roko, češ, vendarle je nekdo zarenčal nad »Jutrovime kulturnim člankarjem«. Bili smo zmagaj in slišali neke čudne glasove in videli neke vzvišene obraze pod širokim klobukom, a luna ni spremenila svoje poti. Po zmerni duhovitosti drobnih opazk pa smo si zdaj na jasnem:

Oni, ki so v teh soparnih dneih štali »drobne opazke«, so s njimi mimo enčili v kulturno moko povaljane »kšefarske« kremlje, mično garnirane s skisano literarno omako!

— In zdaj še za slovo, pa zares za slovo in na uho: Tako kot vpiješ v gozd, tako ti iz gozda odmeva! — o.

Velik požar na Srebrniški graščini

Novo mesto, 18. julija.

V soboto okrog 20. ure zvečer je nastal v Srebrniški graščini velik požar, ki je na mah uničil del gospodarskih poslopij. Na krki požara so takoj prihiteli gasilci iz Smihela, ki so s svojo motorko lokalizirali požar, da se ni razširil na ostala sosedna gospodarska poslopja. V hipu, ko je nastal ogenj v hlevih, obeh lastnikov Agnistechev ni bilo doma. Graščinski uslužbenci pa so imeli toliko prisotnosti duha, da so rešili iz hlevov 15 glav goveje živine, par konj in več prašičev. Pri reševanju živine se je zlasti izkazal hlapec Gornik. Poslopje je zgorelo do tal. Lastnika sta utrpela 60 do 70.000 Din škodo. Ogenj je nastal v dimniku. Bržkone se je utrgala iskra in jo je veter zanesel na streho, ki se je nato vnela.

Tragična smrt bogatega Amerikanca

Novo mesto, 18. julija.

Danes ob 17. uri se je vršilo v mrtvašnici na starem pokopališču raztelesenje včeraj dopoldne v Krki poleg mestnega kopališča ob levem bregu najdenega trupla bogatega Amerikanca. 74 letnega Franja Potočarja, ki je bil doma iz Zaloga, a je stanoval na Zagrebški cesti 9 v Novem mestu. Raztelesenje se je vršilo zaradi različnih verzij, ki so krožile po mestu o njegovi nenadni smrti in zlasti zaradi tega, ker so govorili, da so opazili ljudje na njegovem levem senu vidne znake udarcev, ki bi naj nastali iz nepojasnih virov. Sodno zdravniško komisijo so sestavljali sodnik okrožnega sodišča Dorini, primari ženske bolnišnice dr. Cervinko in dr. Marjan Polenssek. Pri raztelesenju na truplu niso našli nikakega posebnega znaka nasilja. Povsem verjetno je, da je mož po naključju zašel in padel v Krko, kjer je našel smrt. Pri njem niso našli nikake gotovine, pač pa zlato uro, zlata očala in par ključev. Pogreb premulnega Amerikanca, ki je bil v Ameriki več kot 20 let in si tam pridobil lepo imetje, bo jutri popoldne.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Občinski prehranjevalni odbor

Trbovlje, 18. julija

Zupan Vodušek je sklical za soboto poldnevne zastopnike vseh karitativnih društev na posvetovalno, kako naj bi se najuspešneje in najpravičneje izvedla prehranjevalna akcija za najsiromašnejše delavoljne brezposelne, ki brez lastne krivde ne morejo dobiti za preživljanje potrebne zaposlitve. Na tem sestanku je bil izvoljen širši in ožji prehranjevalni odbor. V širši odbor so bili izvoljeni vsi navzoči zastopniki karitativnih društev, v ožji odbor pa gg. inž. Loskot Fran, Malovrh Karol, Pavlin Vinko, Pilbersek Franc, Pleskovič Rudolf, Bostič Anton in ga. Lapornikova Ana. Med drugim se je razpravljalo na sestanku o ustanovitvi javne kuhinje, v kateri bi dobili siromašni in delavoljni brezposelni prehrano zastoj, drugi pa proti primernemu plačilu. V načelu je bilo sklenjeno, da se taka kuhinja ustanovi v okviru sredstev, ki bodo na razpolago.

Prehranjevalni odbor bo apeliral tudi na one soobčane, ki po krizi niso tako hudo prizadeti, da po svojih močeh podpirajo to kuhinjo s prispevki v denarju ali v naturalijah. Apelovalo pa se bo tudi na kmetijske sloje izven Trbovlje, da prispevajo za pomoč našim gladoječim s prispevki v kmetijskih pridelkih. Navzoči zastopnik rudniških nameštencev g. Volčansek je izjavil, da bo Društvo rudniških nameštencev prispevalo mesečno po 1000 Din, g. dr. Baumgarten pa mesečno s 500 Din.

Na tem sestanku se je tudi razpravljalo o težavnem položaju, v katerem se nahaja vsled praznovanja aktivni rudarji, ki bodo v mesecu juliju zaslužili komaj za odtegljave. G. župan je poročal, da pridejo za te konec julija 3 vagoni pšenice, ki se jim bo razdelila brezplačno. Sklenjeno je bilo zaprositi TPD, da se razdeli ta moka med aktivne rudarje po gotovem ključu, ki naj bi mu služila za podlago zaslužek v juliju in pa število družinskih članov. Sestanek je pokazal, da se v resnici in z najboljšo voljo poizkušamo omiliti bedo, kateri so izpostavljeni naše delavske družine in naši brezposelni.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za torek: Spremenljivo, v južnih Alpah možnost neviht.

Veliko politično zborovanje v Skoplju

Minister dr. Kramer o pomenu močne vsedržavne politične stranke v naši državi

Skopje, 18. julija. p. V Skoplju se je vršilo včeraj v dvorani »Prosvetnega doma« veliko politično zborovanje, katerega se je udeležilo tudi več senatorjev in narodnih poslancev z ministrom gosp. dr. Kramerjem na čelu. Shodu je prisostvovalo nad 2000 ljudi. Predsednik narodni poslanec Vasilije Trbić, je z lepim pozdravnim nagovorom nael gospodarske in politične probleme vse države in še posebej južne Srbije, nato pa podelil besedo ministru dr. Kramerju, ki so ga pozdravili zborovalci z viharnim plaskanjem.

Minister dr. Kramer je izjavil:

»Zahvaljujem se vam za iskrene pozdrave, s katerimi ste me sprejeli. Nisem tu prvič. Ko sem prišel v te kraje v časih balkanske vojne ob priliki nekega študijskega potovanja, so vladali v južni Srbiji povsem druge razmere. Kako velika je razlika med nekdanjim stanjem in med sedanjim položajem, je težko povedati. Paralele ni mogoče postaviti. Pokazal se je orovnem napredek, ki ga ni opazili le v Skoplju, marveč v vseh krajih južne Srbije, Jugoslavija je dala južni Srbiji možnost, da se tako razvija, vendar na obstojajo še vprašanja, od katerih je odvisen ves naš nadaljnji razvoj. Prišel sem v Skopje z željo, da pomagam pri gospodarskem in političnem delu. Od 6. januarja dalje ima vsa naša državna politika točno določeno smer, ki odgovarja potrebam vse naše države in ima nalogo, da reši gospodarske in politične vprašanja s stališča narodnega edinstva. Volitve so imele nalogo, da potrdijo to stanje in omogočijo v naši državi ojačanje režima, ki bo urejeval gospodarska in politična vprašanja s sodelovanjem vsega naroda. Vlada ima trdno in neomajno voljo, da reši gospodarska vprašanja in dokonča »consolidacijo države s pomočjo organizacije velike stranke, ki bo imela oblast in odgovornost napram državi, ki bo nam zagotovila s potrebnimi jamstvom ves naš napredek.

Vem, kako važen faktor je južna Srbija za našo državo. Ti kraji imajo svoje posebne gospodarske razmere, ki zahtevajo posebne ukrepe za zagotovitev pogojev za njihov gospodarski razvoj. Današnji čas so taki da so bile postavljene na glavo vse gospodarske teorije, da se omeiali gospodarski odnosi in da se gospodarska vprašanja ne dajo več reševati na podlagi starih načel življenja vsega naroda se mora sedaj prilagoditi novim okoliščinam. Treba je razumeti, da dandanes država ne more več nveljavljati starih stremeljenj v svoj gospodarski politiki. Doktrina o svaobodni trgovini je zavrnjena. Načela največjih ugodnosti in mednarodnem trgovinskem prometu so izginila, dvigalo in ojačalejo se karinski zidovi, ojačila se je borba konkurentov, ki se na vse močnejše načine še bolj ponastrile. Zaradi vsega tega smo se znašli napram našim sosedom v takih gospodarskih odnosih, da jih moramo preurejati skora vsakih 24 ur. Poleg tega je nastala še važna in devizna zmešnjava. V obrambo našega gospodarstva smo morali uveljaviti nekaj ukrepov, ki se v nekaterih delih naše države morda močnejše občitijo in jih bo zaradi tega treba omiliti. Prišel sem v Skopje, da slišim želje ljudstva v teh krajih in da poročam o njih vladi, da bodo zaščitili tudi njegovi interesi. Kakor na brez dohodka gospodarstva ni zdrave politike, tako tudi ni brez zdrave politične organizacije v narodu zdrave gospodarske politike. Če ni sloje in močne stranke, ni niti

stabilnosti v reševanju gospodarskih zadev.

Zato je potrebno, da se kot politiki bavimo z gospodarskimi vprašanji in da se kot gospodari zanimamo za politiko. Nacionalna država nam je v teh današnjih stah svetovne gospodarske krize potrebna bolj kakor kdaj prej. Veliko škoduje naši državi agitacija, ki širi defetizem, ki pa hvala bogu, v širših slojih nima podlage. Ta agitacija bo lahko trajala le toliko časa, dokler ne bo iskrena edinstvena jugoslovanska politika iztrgala orožja iz njenih rok. Zato je treba pospešiti organizacijo JRKD, ki ima nalogo, da čuva edinstvo države in naroda ter ustvari pogoje za njen razvoj. Današnja vlada mora imeti v veliki vsedržavni in nacionalni stranki neobhodno potreben instrument v nacionalni politiki, na katerega se bosta mogla režim in Narodno predstavništvo naslanjati pri svojem delu. Z združenimi silami moramo temu poslu posvetiti vse svoje moči, da dovedemo veliko delo narodne obrambe do konca. Nikakor ne smemo dopustiti, ker bi zaradi našega popuščanja trnela narodna stvar nepopravljivo škodo. (Viharno odobravanje.)

V naši državi je lahko več strui in več kombinacij, toda prav v tem pogledu smo v silno težkem položaju. Voditelji opozelje ne znajo povedati, kakšen je njihov državni in delovni program. Ne znajo nam reči, s kakšnim programom bi prevzeli krmilo države v svoje roke, da bi bili lahko mirni in brez skrbi, da se državi ne bo pripetila kakšna nesreča. Nimajo ne načelnega, ne delovnega programa, vsi skupni so se znašli le na povsem negativni podlagi. Zato je naša uloga tem težja in naša odgovornost napram zgodovini tem večja.

Minister dr. Kramer je končno še enkrat zatrdil, da želi, da bi se razvila razprava in izrazile vse želje, o katerih hočem poročati vladi.

Nato se je razvila obsežna debata o vseh vprašanjih, ki se tičejo južne Srbije, zlasti o izvzu opila in klavne živine. Dopoldanski del konference je bil zaključen s poslanil ministra dr. Kramerja na posamezna vprašanja predgovornikov, popoldne pa je bila sprejeta obsežna resolucija, ki navaja želje in potrebe prebivalstva južne Srbije.

Po zborovanju se je vršila še politična konferenca o izpolnitvi v organizaciji JRKD Poročal je poslanec Vasilije Trbić, ki je kasneje izjavil novinarjem: Na konferenci smo ugotovili, da je JRKD v vsej vrdarski banovini skoro že docela organizirana. Le še v nekaterih občinah bo treba ustanoviti kraljeve organizacije. Do 15. avgusta bo stranka v vsej vrdarski banovini docela organizirana in urejena.

Konferenca internarlamentarne unije

Beograd, 18. julija. AA. Od 20. do 28. julija se bo v Ženevi vršila konferenca internarlamentarne unije, ki se je udeležile delegacije vseh parlamentov sveta. Naše Narodno predstavništvo bodo zastopali dr. Kosta Kumanudi, predsednik Narodne skupščine, senatorji dr. M. Krstrenčić, dr. Ravnihar in Milan Ponović in poslanci dr. Ninko Perić, dr. Velizar Janković, dr. Lavoslav Hančič, dr. R. Vošnjak, dr. Drag. Jevremović, Salih-Baljić Ante Kovač, dr. C. Lenšić in Mih. Živančević.

Naši kraji in ljudje

Novo vodstvo OUZD

Ljubljana, 18. julija.

Danes dopoldne ob enajstih se je v palači OUZD na Miklošičevi cesti vršila seja novoimenovanega ravnateljstva OUZD. Sejo so prisostvovali člani ravnateljstva ter uprava OUZD z ravnateljem dr. Jožetom Bohinjem na čelu.

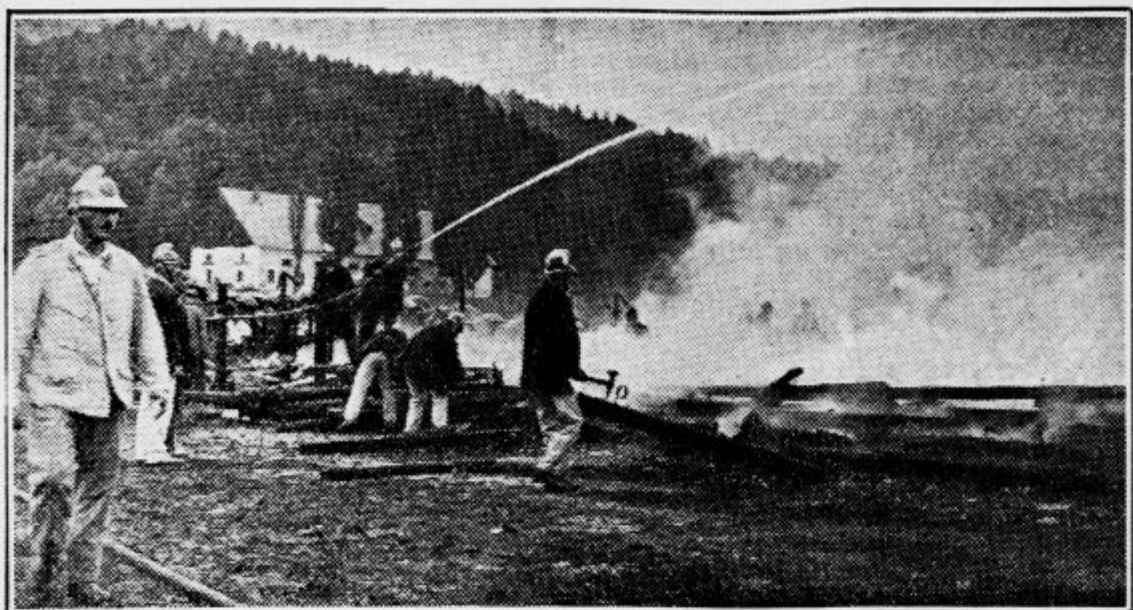
Sejo je v imenu banske uprave otvoril višji pristav g. Zorn. Po prečitavanju dekreta o imenovanju in po zapisi novih članov ravnateljstva je seja prešla k najvažnejši točki dnevnega reda — k volitvi novega predsedstva in konstituiranju odborov. Na predlog načelnika Ribnikarja je bil za predsednika soglasno izvoljen Ivan Tavčar, za I. podpredsednika Josip Rebek, za II. podpredsednika pa Vladimir Kravos. V upravni odbor so bili izvoljeni Kravos in Sajc, Rebek in Krapež; v rentni odbor Kavčič in Kravos, Ribnikar in Rebek; za predsednika nadzorstvenega odbora tovarnar Naglas.

Ob splošnem odobravanju prisotnih se je novi predsednik Tavčar zahvalil za izkazano mu zaupanje ter podčrtal kot glavno nalogo novega ravnateljstva, da se zavzame za doseg popolne samostojnosti ljubljanskega okrožnega urada. V tem smislu naj bi se tudi izvedla revizija sedanje zakona o zavarovanju delavcev. Sprito težke gospodarske krize, ki je hudo prizadela tudi organizacijo socialnega zavarovanja, pa bo treba uvesti še strožjo strednjo v poslovanju, zlasti bo treba še bolj znižati upravne stroške, kolikor se to da.

V 14 dneh se bo vršila prihodnja seja ravnateljstva, ki bo pretresala poročilo uprave o finančnem in gospodarskem stanju OUZD.

Velik požar na velesejmu

Zaradi strele je pogorel ves veliki paviljon Higijenske razstave z vsem inventarjem — Škoda cenijo na blizu pol milijona Din

Ljubljana, 18. julija

Nad Ljubljano so se zarana privlekli težki črni oblaki. Okrog 10.30 je zadivjela nad mestom silna nevihta s pišcem. Zaporedoma je parkrat silno zagrmelo in že se je vsul dež, ki ga je sapa kar krivila, ter so deževni curki bili posebno ob stene hiš. Nevihta je trajala skoro pol ure, vmes pa se je večkrat zablistalo in močno zagrmelo. Posebno ostro je tresčilo par minut pred 11. uro, nakar so se mahoma razgibale poprej prazne ulice. Iz drevov v Tivoliju, odnoso v Lattermanovem drevo-redu se je pričel valiti gost črn dim, vmes pa so frfotali v zraku proti mestu goreči kosi papirja.

»Ogenj! Goril!«
In naenkrat so se zaleteli po vseh ulicah in cestah proti Lattermanovemu drevo-redu velike množice. Razburjenje med občinstvom je bilo popolnoma upravičeno, kajti nastal je velik požar na velesejmu.

Baš v trenutku, ko je švignil med oblake mogočen blisk in se je začel resek grom, sta stala na velesejmšču v bližini upravnega poslopja trgovski poslovodja g. Markič ter trgovski sodnik g. Loboda. Ti isti hip sta oba začutila silen puh strele, ki je bil tako močan, da je Markiča vrpel po tleh. Ko je vstal in sta se oba moža prestrašena spogledala, sta hip nato že opazila kako so buhnilli plameni izpod strehe paviljona L blizu vhoda v Lattermanovem drevo-redu, kjer se je nahajala stalna higijenska razstava. Mož sta takoj pričela s klici opozarjati na požar. Skočila sta brž v bližnje paviljone po gasilne aparate, ki silovitemu ognju niso mogli do živga. Iz pisarne so telefonirali gasilski postaji in kmalu so prihitali na pomoč poklicni pa tudi prostovoljni gasilci, za katerimi so prispeli tudi tovariši iz tobačne

tovarne. Plameni so ogražali tudi sosednje lesene zgradbe. Gasilci so v vsej naglici poiskali hidrante, napeljali cevi in gasili z vso požrtvovalnostjo, vendar paviljona z njegovo vsebino nikakor ni bilo mogoče rešiti. Lesene stene, obite z lepenko, in tudi notranje ograje je gorelo kakor slama. Gasilci so se zaradi tega omejili na to, da obvarujejo sosednje zgradbe in preprečijo popolno katastrofo velesejmja, ki bi značila nevarnost za vse mesto. Iz goreče zgradbe so se trgli silni plameni in so se ujeli šele na visokih kostonjih, ki so jih tako preostregli, da se ognjeno pustošenje ni preneslo na druge zgradbe. Požar se je unesel šele čez čas in so tedaj mogli gasilci priti popolnoma v bližino gorečega paviljona, ki so ga potem razkopali tako, da plameni niso dobili nove hrane. Streha v nesreči je bila tudi, da se je baš med požarom zopet vsul dež, ki je tako pomagal pri gašenju, a tudi ozračje je bilo mimo. Gasilci so popolnoma opravili svoje delo že okrog 12.30 ter s tem odstranili vsako nadaljnjo nevarnost.

Navzlic temu pa je škoda, ki jo je povzročila strela, zelo velika. V paviljonu so bili zbrani najrazličnejši modeli, dalje slike in preparati, ki jih je Higijenski zavod po dolgem trudu pridobil in jih uredil v stalno razstavo, ki je služila že par let v pouk tisočim obiskovalcem velesejmja. Razstava je vsebovala tako bolj idealne vrednote, vsekakor pa je tudi faktična škoda sama zelo visoka. Vodstvo Higijenskega zavoda je po inventarju ugotovilo, da je dejanske škode okrog 400.000 Din. Okrog 50.000 Din škode pa trpi tudi velesejmjska uprava, ki je bila lastnica zgradbe. Vendar pa je ta krita z zavarovalnico, dočim Higijenska razstava sama ni bila zavarovana.

Strela je povzročila smrt 70letne ženice

Velenje, 18. julija.

Po daljši suši, ki že kaže po naših poljih svoje posledice, smo v soboto popoldne vendarle dobili nekaj dežja. Ni pa prišel sam, spremljale so ga strele. Okrog 16. ure so se na njivi poleg Oblišerjeve domačije v Zabrdom žanjice podvzale, da bi še pred nevihto požele in spravile zadnjo rž domov, ko je naenkrat strela urezala v jabolani, ki stoji tik ob Oblišerjevem gospodarskem poslopju, kakih 30 korakov od mesta, kjer so žele žanjice. Silovit zračni pritisk, ki je sledil udaru strele, je ubil 70letno Jero Makovo, dočim se njenim tovarišicam razen prestrašene strahu ni zgodilo nič hudega.

Takoj pozvali zdravnik dr. Podkoritnik je sicer skušal z umetnim dihanjem obuditi starko k življenju, kar se mu pa tudi po enournem prizadevanju ni posrečilo.

Nenavadna nesreča dijakov na Pohorju

Maribor, 18. julija.

Bližu Šumnika na Pohorju se je pripetila v nedeljo popoldne nesreča, ki si je izbrala za žrtev tri mariborske dijake: 18letnega Milana Fava, 19letnega Mirka Ozvatiča in 16letnega Joška Gradnerja. V vselem razpoloženju so se vsi trije spustili po žlebu, po katerem spuščajo Pohorci hode z vrha v dolino. Nič hudega

sluteč so drsili z bliskovito naglico po žlebu, katerega konec je pod Šumnikom. Drug za drugim so zgrmeli v globok prepad na skalovje in se hudo poškodovali.

Milan Fava si je zlomil desno nogo, Mirko Ozvatič se je hudo pototkel na glavi in dobil težke notranje poškodbe, Joško Gradner pa se je močno opraskal po obrazu in si poškodoval levo nogo. V prvem hipu se fantje sploh niso zavedli nesreče. Le z veliko težavo in naporom so se izkobilicali iz prepada, kjer so jih našli neki

Sijajno zabavo vam zagotavljamo, če se udeležite danes kongresa društva za povzdigo morale. Najbolj se boste smejali dvotipom obeh delegatov lažimoralistov

Feliksa Bressarta in Ralpa Arturja Roberta

DEVIŠKI JAKOB

Smeh od prvega prizora do konca. Film je izdelan po odrskem komadu »Svetnike«.

»Najnovejši Paramountov zvočni tehnik«

Ob 4., 8. in 10. uri zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

izletniki, ki so jim nudili pomoč. O nesreči so bili obveščeni mariborski reševalci, ki so ponesrečene dijake na nosilih prenesli do Ruš, odkoder so jih z avtom prepeljali v mariborsko bolnico. Vest o nesreči se je že pozno v nedeljo zvečer raznesla po mestu in zelo vznemirila svoje ponesrečencev.

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefovce« grenčice urejeno prebavo. Specialni zdravilni silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefovce« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefovce« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Huda planinska nesreča na Ratitovcu

Škofja Loka, 17. julija.

V soboto zgodaj zjutraj se je pripetila v skalnatih pečinah Ratitovca huda planinska nesreča in je pripisovati zgolj sreči, da ni končala s smrtnim izidom. Dva škofjelokana, sin brivskega mojstra Franc Vrančar in njegov prijatelj žagar Jože Hafner s Trate, vulgo Stibermkov sta se odpravila v petek zvečer na planinsko turo na Ratitovec. Do Česnjice v Selski dolini sta se pripeljala z avtom in tudi tam prenočila. Da dosežeta Ratitovec še pred solnčnim vzhodom, sta odšla planinca iz Česnjice zelo zgodaj in sta res srečno prispela do vrha, ter se pri koči odpočila. Po kratkem postanku na Ratitovcu je zvalila zgodnja turista želja po planinskih cvetih v okoliško skalovje, ki je na nekatere mestih zelo nevarno in lokavo. Po dobri uri hoda sta prispela do kraja, ki ga imenujejo domačini »Altmauer«. Vrančar si je izbral za iskanje planik lep kraj, Hafner pa se je ločil in se pričel spenjati po skalnati steni, ne bi bil Vrančar za to vedel. Pri tem je prišlo do nesreče. Hafnerju se je sprožilo kamenje in že v naslednjem hipu je odletel po skalovju, dobrih 15 m navzdol in obležal slednjem na gajhni ravni. Vrančar je hrust kamenja slišal, toda si ni predstavljal, da bi se bilo moglo prijatelju kaj zgoditi. Ko pa Hafnerja le od nikoder ni bilo, ga je pričel Vrančar iskati in klicati, ter ga je slednjemu res vsega stolčenega in v hudih poskodbah našel na kraju nesreče. Ker si Hafner ni mogel nič pomagati, ga je Vrančar z največjim naporom izvelel na najbližji pot, nato pa je uro daleč tekkel v kočjo po pomoč. V koči niso imeli nobene nosilnice. Trije turisti so šli po Hafnerja in ga prenesli v Krekovo kočjo. Zaradi službe je moral Vrančar svojega druga pustiti v koči, potem ko je bilo zgovorno zaradi prevoza na dom. Hafnerja so v koči obvezali, ter ga tekotom sobote pripeljali z avtom domov. Hafner se je pri padcu zelo poškodoval. Znatne poškodbe je dobil po vsem telesu, razbito pa ima levo koleno in zvito nogo.

Ob tej priliki bi opozorili, da je nosilnica na Ratitovcu zelo potrebna in upamo, da jo bo koča tudi dobila. Zадnja leta se je pripetilo med tamošnjimi pastirji več nesreč, celo s smrtnimi primeri. Kako nevarno je, ako v takih primerih ni nosilnice. Prosimo zato SPD, da naši upravičeni prošnji ustreže.

Roparski napad v noči

Buča, 18. julija.

V soboto pozno ponoči se je vračal domov posestnik Janez K. po česti, ki pelje iz Mokronoga proti Šmarjeti. Noč je bila zaradi oblačnega neba temna in prav pripravna za napad. V hribu Smetovskih je pustil konju, da je stopal počasi in posestnik je utrujen na vozu zadremal. Malo pred vrhom hriba se mu je v polsnu začelo, da čuje nekako tiho žvižganje, vendar pa temu ni polagal nikake važnosti in je drmal dalje. Nekaj trenutkov za žvižganjem ga je pa prebudil močan udarec v hrbet. Prestrašen po tako nepričakovanem napadu je pogledal nazaj in uzrl zraven voza dva neznanca moška. Hotel je poznati konja, a tisti hip je mlajši napadalec že zagrabil za vajeti, dočim je njegov tovariš nastavil prestrašenemu vozniku na prsi revolver, rekoč: »Hitro daj denar ali pa te ustrelim!«

Posestnik se je izgovarjal, da nima denarja, ker je v bližini Mokronoga nekemu svojem upniku plačal dolg. Prosil je klopova, naj ga pustita, da nadaljuje svojo pot. Hkrati je vzel iz žepa prazno listnico in jo dal napadalcu. Ko se je lopov prepričal, da ni v listnici nikake gotovine, mu je pretipal vse žepa, vendar pa tudi to zastoj. Med tem sta roparja govorila med seboj hrvaški in se jezila nad svojo smolo. Po brezuspešnem iskanju je mlajši napadalec udaril konja s palico po hrbtu, voznik pa je dobil po roki močan udarec. Konj je v galopu stekel iz nevarnega kraja. Voznik se je še ozrl, a neznanec že

Muholovec
AEROXON
polovi vse muhe!

Se mnogo posname!!
Torej zahtevajte izrecno "Aeroxon"

ni več bilo, izginila sta v gozd. Poznal ni nobenega. Bila sta pač navadna potepuha, starejši okrog trideset let star, močne postave in temnih las, mlajši pa je bil šibkejšega vzrasta.

Zagoneten uboj

Bohinjska Bistrica, 18. julija

Sinoči pred 11. uro je bil med pivci v Grobotkovi gostilni tudi 65letni mizar Kusterle, doma iz Podbrda. Možak se je vina precej nasrkal. Ko so drugi pivci odšli, ga je 24letni gostilničarjev hlapec Valentin Mlekuž spremljal iz gostilne. Še pred polnočjo pa so nedaleč od gostilne našli mladega Mlekuža večkrat zabodenega z nožem v prsi in vrat. Mladenčič je bil v zadnjih izdihljajih ter je izdihnil, ne da bi poprej spregovoril kako besedo. Razen starega vinjenega mizarja niso nikogar našli v bližini. Ko so starca izpraševali, če ve, kaj se je zgodilo, je dajal tako čudne odgovore, da so pozvali orožnike, ki so našli v njegovem žepu tudi nož. Starec je orožnikom dejal, da je on sam zabodel mladega hlapca; zakaj in kako, pa ni bilo mogoče spraviti iz njega.

Ko je to izpovedal, je bil stari pijanček še ves zmeden od pijače. Odvedli so ga v zapore v Radovljico. Preiskava pa se z vso verno nadaljuje tudi v drugih smereh, ker si ne more nihče razlagati, da bi v njeni starec brez povoda napadel krepkega mladenčica in sploh mogel izvršiti tako žalostno dejanje.

Žalosten konec nesrečnika

Ljubljana, 18. julija.

V sredo okoli 18.30 se je v St. Vidu nad Ljubljano pojavil nepoznan mladenček. Drvarja Janeza Bučana, ki je sokal drva pri cerkovniku, je spraševal, če stanuje v hiši št. 21 več strank in kdo stanuje, če so bogati in če imajo ljudje kaj denarja. Mladenčič se je zelo sumljivo sukal okoli hiše. Sel je tudi v cerkev in je ogledoval oltarje, dokler ni prišel krojaški pomočnik Janez Pipan, ki je zaposlen pri krojaču in cerkovniku Menartu, in pozival mladenčica, naj se odpravi iz cerkve. Ta mu je osorno odvrnil: — Kaj me še iz cerkve podite? Ali se ne smem pomoliti svojemu patronu sv. Antonu?

Ponoči sta poskušala dva neznanca vstopiti v cerkovniško hišo. Prisavila sta že lestvo, da bi splezala skozi višje okno notri. Pes-čuvaj je začel silno lajati. Zbudil so se domači in pogledali, kaj se dogaja. Ko sta neznanca opazila, da sta v nevarnosti, sta jo jadno odkurila. Pozneje so šentviški orožniki aretirali samskega delavca, v Spodnjem Konomlju pri Idriji rojenega, zadnji čas v Ljubljani, v Florjanski ulici stanujočega Leopolda Lukana, ki je bil že dalj časa brez posla. Lukana je odločno zanimal, da bi bil poskusil vstopiti v cerkovniško stanovanje.

V soboto ob 12.45 so šentviški orožniki privedli Lukana v zapore delnega sodišča. Tu so ga zaprli kot preiskovanca v samotno celico. Zapor je na Lukana vplival prav porazno. Iz obupa je fant najprej z glavo butnil ob železje centralne kurjave, nato pa je vzel hlačni jermen, ga zadrnil na železje centralne kurjave, vstalnil v zanjko vrat, spustil se na tla in je na pol ležeč odvisel. Našli so ga okoli 15. že mrtvega. Vsi poskusi, da bi ga z umetnim dihanjem spravili k življenju, so bili zaman. V nedeljo so nesrečnika tiho pokopali.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najidealnejša odvajalno sredstvo.

Kulturni pregled

Petdesetletnica univ. prof. dr. Jakoba Kelemine

Danes doživlja petdeseto leto svojega življenja profesor germanistike na ljubljanski univerzi gosp. dr. Jakob Kelemina. Njegovo ime je znano širši javnosti po literarno - znanstvenih spisih splošnega značaja, ki jih objavlja v naših književnih revijah, v ožjem znanstvenem svetu pa ga poznajo po jezikoslovnih in filološko - zgodovinskih razpravah, ki izhajajo v strokovnih časopisih. Služatelj čistoletnega jubilarja kot široko izobraženega, vestnega in simpatičnega predavatelja in ljubeznivega vodjo germanističnega seminarja.

Jakob Kelemina se je rodil 19. julija 1882 v Brebrovniku pri Ormožu. Po gimnazijskih študijah v Mariboru in Pulju se je posvetil germanistiki, ki jo je študiral v Gradcu in na Dunaju. Promoviral je leta 1909. Od 1. 1911. do 1919. je poučeval na novoemstili gimnaziji, tega leta pa so ga premestili v Ljubljano, kjer se je kmalu ustanovila univerza. Dr. Kelemini je bila poverjena docentura in organizacija germanističnega seminarja. Orijel se je z vsem visokih in častnih dolžnosti in se ves po-vestil svoji stroki in svojim nalogam na mladi univerzi L. 1923. je postal izredni, l. 1928. pa redni vseučiliški profesor. Bil je tudi dekan filozofske fakultete in se je lani udeležil deputacije, ki je izročila prezidentu Masaryku diplomu častnega doktorja ljubljanske univerze. Kot človek uživa g.

univ. prof. dr. Kelemina zaradi svojega blagega značaja in finega takta splošen ugled. Slavljenec je tudi predsednik tukajšnjega Angleškega društva.

Znanstveno je univ. prof. dr. Kelemina sodeloval med drugim v časopisu za zgodovino in narodopisje; posebno pozornost so tu vzbudile njegove razprave o Dulebkih. V nemščini je izdal »Untersuchungen zur Tristan Sage« in »Geschichte der Tristan-dichtungen«. L. 1927. je izšla v Ljubljani

njegova knjiga »Literarna veda«, ki je v našem jeziku prvi poizkus sistematičnega obravnavanja literarno - teoretičnih problemov. Mimo tega je pisal o Shakespearejevih dramah (v zvezi z Župančičevimi prevodi) o Goetheju in drugo.

Odličnemu znanstveniku, ki doživlja svojo petdesetletnico v polni moški sili in z najlepšimi vidiki v bodoče delovanje, izražamo ob tej priliki simpatije naše kulturne in posebej še literarne javnosti. Želimo mu še mnogo zadovoljnih in z uspehi izpolnjenih let dela na naši univerzi, ki šteje profesorja dr. Kelemine med svoje stebre. — o.

»Slovenski Tisk«. Pravkar je izšla šesta številka revije »Slovenski Tisk«, ki jo v redakciji ravnatelja Mirolava Ambrožiča v Ljubljani izdaja »Zveza faktorjev« v Sloveniji. Ta, naši knjiž. tiskarstvu in sorodnim strokam namenjeni časopis, priobčuje v najnovejši številki nadaljevanje razprave prof. Janka Glaserja »Zgodovina mariborskih tiskarnic«. To pot obravnava ustanovitve Narodne tiskarne F. Skaze in drugo, ki je tiskala »Slovenski Narod« in »Slovenskega gospodarja«. Zanimiva je reprodukcija naslovne strani prve številke mariborskega humorističnega lista »Sršen«. — Nadalnil članek »Iz kraljestva barve« je iz peresa direktorja Gerharda Haegensa. Ima bolj strokovni značaj in bo predvsem zanimal tiskarske strokovnjake. — Dr. Janko Šleibinger nadaljuje svojo »Slovensko bibliografijo«, ki kaže precejšen razmah naših periodik in kontinuant. — Dr. Rudolf Kolarič ob obrača svoje »Jezikovno rešot« in loči zrna od pleve: vsem, ki imajo oravka z jezikom, priporočamo te beležke. Številko zaključuje Savinškovo Izrazoslovje, ki je za

edaj žal nepregledno, ker je raztreseno po mnogih številkah »Slovenskega Tiska«; ko bo končano, bi ga hoteli čim prej imeti v knjižnem priročniku.

»La suda stelo«, je naslov novi esperantski reviji, ki je začela izhajati v Slavon-skem Brodu. Casopis je glasilo esperantskega gibanja v Jugoslaviji in utesno stori marsikaj dobrega za našo narodno in državno propagando v vnanjem svetu, če bo imel sredstev za redno izhajanje, pa do bo vesebino in prikupno opremo. Kot novo revijo lahko esperantsko »Južno zvezdo« samo pozdravimo. — Na 11. strani je »La suda stelo« priobčila članek »Pri la skandala, Jugoslava numerok de »Literatura Mondoc«, ki ga je prispeval g. Kozlevčar. Članek reproducira vsebino kritike, ki jo je naš urednik objavil na tem mestu v številki z dne 25. pr. m. o jugoslovanski štivilki budimpeštanskega esperantskega časopisa »Literatura Mondoc«. Zdi se, da bo ta »Jutrovc« članek izzval polemične odmeve v vrstah naših in madžarskih esperantistov. Omeniti je še članek o esperantskih predavanjih v ljubljanskem radiu.

O večnem problemu ljubezni in zakona je v zvezi z današnjo krizo teh odnosov napisal Milivoj Vidjenović brošuro »Grobna ljubavi« (»Uzajatelj«, Sarajevo), ki skuša z etičnega vidika, kratko in jasno, orisati vzroke krize in pravo podobo ljubezni kot ene najvišjih oblikovnih življenjskih vrednot. Knjižico obilnovalje obilen evnetik alforizmov.

Roman o cesarici Elizabeti. Hrvaški novinar Jož Matošič je spisal roman »Sumrak Habsburga«, v katerem opisuje življenje avstrijske cesarice Elizabete. Po sodbi nekaterih kritikov (Dragan Aleksić, Vremec)

ima roman značaj vsakdanje zabavne literature.

Danska knjiga o Jugoslaviji. Danski publicist A. C. E. Hansen je pravkar izdal v Kopenhavnu knjigo »Jugoslaven ekonomisket«. Pisec, ki dobro pozna razmere v naši državi, razpravlja o gospodarskem položaju Jugoslavije, pri čemer kaže kljub stvarnemu pisanju očitne simpatije do našega naroda in države.

A. Malrauxa »Osvajalec«, roman, ki je nedavno vzbudil veliko pozornost, ker opisuje boj med zapadnimi in vzhodnimi stremljenji na Daljnem vzhodu, je napovedala v srbskohrvatskem prevodu zagrebška »Binozac«. Z Malrauxom je letos polemiziral v »Nouvelle Revue Française« Lev Trockij. Celotno Molierjevo dramsko delo v srbskohrvatskem prevodu namerava izdati »Matica Hrvatska«. Tako je izjavil v intervjuu s sotrudnikom revije »15 dana« znani prevajalec Iso Velikanović, ki bo Molierjea preložil in ki izjavi vseh slovenskih jezikov — kakor izjavlja — ne pozna edine slovenskega. Daleč je staremu Sremlcu do slovenske meje...

K. S. Santić - Šandan je pri nas docela neznan ime. Ta Srb piše v francoskem jeziku in prispeva s svojim delom k poglavitni prijateljskih stikov med Jugoslovenci in Francozi. Pisec je pravkar izdal dve leposlovni knjigi: »La fiancée dell' Aveugle« in »Plus qu'une soeur« (Pierre Bossnet, éditeur, Paris). Prva povest se odigrava ob umiku srbske vojske čez Albanijo na Kr, druga je nekako nadaljevanje prve, vendar se je težje delanja premaknilo v eksl, kjer srbska vojska čaka zmage in vrnitve. Obe knjigi pričata o patriotskem duhu mladega avtorja.

Iz Ptuj

Vlom v Ornirov paviljon. V noči na 16. t. m. je bilo vlomljeno v paviljon ptujskega veletrgovca P. Orniga na Volkmarjerjevi ulici. Vlomilci so se splazili skozi okno ter odnesli odelo in rjuho. V omara pa je bilo več dragih stvari, tako srebrni pribor, knjige in posteljno perilo, česar se tat ni dotaknil. Mogoče je bil prepoden, ali pa se je v paviljon splazil z drugim namenom.

Gospodarstvo

Obrestna mera pri državni Obrtni banki

V času, ko zares ni lahko pri denarnih zavodih dobiti kredite, je mlada podružnica Obrtne banke kralj. Jugoslavije v Ljubljani v ugodnem položaju, da obrtnikom ponuja kredite. Celotno pritožbo se, da se zaradi slabih poslov ne more razviti in da razpoložljivih sredstev ne more plasirati. Dolgo so se slovenski obrtniki borili za to podružnico, zato bo marsikoga, ki mu razmere niso znane, začudilo, da se slovenski obrtniki ne poslužujejo kredita pri zavodu, ki mu je država dala velike ugodnosti z namenom, da omogoči cenen obrtniški kredit.

Rezerviranost slovenskih obrtnikov pri jemanju kreditov državne Obrtne banke pa ni morda posledica kakršnekolikoli animozitete proti zavodu samemu, čeprav so se iz obrtniških vrst ponovno žele pritožbe o priliki sprememb v poslovnem odboru podružnice. Vzrok rezerviranosti je prav enostaven: kredit pri državni Obrtni banki je predrag. Že ob ustanovitvi podružnice so voditelji slovenskega obrtništva opozarjali vodstvo banke v Beogradu, da je treba obrestno mero znižati, kajti razmere v Sloveniji so take, da je meniti kredit pri obrestni meri 10% letno za našega obrtnika predrag. Banka pa je lani v oktobru to obrestno mero še povišala na 11%, tako da stane sedaj kredit pri banki s stroški vred okrog 12% na leto.

Vprašanje te obrestne mere je bilo v soboto zvečer glavni predmet diskusije na sešanku obrtnikov, ki ga je sklicala banka v dvorani OUZD v Ljubljani in na katerem je poročal bančni generalni ravnatelj gosp. Milan Dragič. Diskusija je bila deloma prav živahna, zlasti ker se je v zvezi s poslovanjem podružnice razpravljalo tudi o spremembah v poslovnem odboru, namreč o izločitvi članov tega odbora gg. Rebeka in Urbasa in o odstopu g. Zadravca.

Generalni ravnatelj g. Milan Dragič je v svojih izjavah najprej opisal postanek in ustanovitve Obrtne banke kralj. Jugoslavije, težko je pri vplačilu državnega deleža in ustanovitve podružnice. Država se je obvezala, da bo vplačala v glavico 30 milijonov Din in da ne bo zahtevala za ta delež dividende. Glede vplačila države pa je zaradi splošne krize prišel zastoj in od leta 1930, ni država nič več vplačala. Vplačilo države znaša 19 milijonov Din. Ta brezobrestni denar ima služiti predvsem za kritje režijskih stroškov.

Nato se je generalni ravnatelj dotaknil vprašanja obrestne mere. Vodstvo banke bo storilo, kar je v njegovi moči, da se razvije ljubljanska podružnica, toda o znižanju obrestne mere ne more biti govora, ker država ni v celoti vplačala svojega deleža. Potrebno pa bi bilo, da slovenski obrtniki pokažejo več razumevanja za naloge, ki jih ima rešiti banka.

Generalnemu ravnatelju se je za svoja izjava zahvalil predsednik poslovnega odbora ljubljanske podružnice gosp. Franchetti, ki je vodil sešatek. V diskusijo, ki se je nato razvila, so posegli gg. Pičman, Izlič, Milko Krapež, Josip Rebek, Perdan in Ravnhart.

Gosp. Izlič je poudaril, da bi morala centrala pokazati več uvidenosti glede obrestne mere in pravilno spoznavati razmere, ki vladajo v Sloveniji. Dotaknil se je tudi sprememb v poslovnem odboru in je vprašal, zakaj sta bila razrešena tovariša Rebek in Urbas in zakaj je bil naš najuglednejši obrtnik gosp. Zadravec moralno prisiljen odpovedati se funkciji člana poslovnega odbora. Take stvari se v bodoče ne smejo več dogajati. Vračanje posebne obrtne zbornice nima nič opraviti z Obrtno banko.

Enako je glede obrestne mere govoril g. Milko Krapež, ki je zahteval, da vodstvo banke dobro prouči razmere v Sloveniji in potrebe slovenskega obrtnika. Generalni ravnatelj gosp. Dragič je na izjavljanje ponovno zatrjeval, da banka obrestne mere ne more znižati, ker ji manjka za kritje režijskih stroškov od ohih 11 milijonov, ki bi jih morala še vplačati država. Spremembe v poslovnem odboru ne spadajo v njegovo kompetenco in je za to odgovoren delničarjem le upravni svet. Poudaril je še, da banka ne more v eni pokrajini računati nižje obrestne mere nego v drugi. Tudi delni-

— Z bikovko. Zidar Pavel Stepančič iz Strnišča pri Ptuj se je v soboto mudil v neki gostilni na Bregu, kamor je prišlo tudi več fantov iz Cirkovcev in Stanošine. Ko so imeli že precej vina pod klobukom, so brez vsakega povoda napadli Stepančiča ter ga začeli pretepati. Eden izmed njih ga je udaril z bikovko po glavi in hrbtu. Stepančič je dobil odprte rane na glavi in so ga vsega krvavečega prepehali z reševalnim avtom v ptujsko bolnico.

Čar banke mora priti na svoj račun. Obrtna banka ni zadruga, ki ne deli dobička, temveč delniška družba, ki mora svojim delničarjem nuditi dividendo.

V daljših izjavah se je pečal z obrestno mero gosp. Josip Rebek, ki je opozoril na razloge, na katerih je bila banka ustanovljena z državno pomočjo. Pravi obrtniki delničarji niso vpisali delnice, da bi se okostili in da bi iskali visoke dividende. Obrtniki v dravski banovini je zelo potreben kredita, toda cenenege. Obrtniki imajo sicer svoj zavod, od katerega pa nimajo koristi. Podružnica v Ljubljani mora ostati, mora pa tudi nuditi ugodnosti našemu obrtniku. Oni delničarji, ki so vpisali po 200, 500 ali celo 1000 delnic in v sedanjih časih zahtevajo dividende, niso pravi obrtniki. Na izjavljanje gosp. Pičmana glede dnevnice članov poslovnega odbora, je gosp. Rebek dejal, da je že lani, ko je bil še član poslovnega odbora, skupaj z gosp. Zadravcem predlagal, da se ukinejo dnevnice članov, kar bi znižalo režijske stroške, tega predloga pa centrala ni odobrila.

Izjavljanje generalnega ravnatelja gosp. Dragiča na zborovanju so pokazala, da Obrtna banka ni pripravljena znižati obrestne mere, češ, da drugače ne pride na svoj račun in ne more delničarjem plačati primerne dividende. Izneseni argumenti nam dajejo povod k naslednjim pripombam:

Danes, ko večina privatnih bank in delniških družb ne plačuje dividende, se tudi Obrtna banka ne more postavljati na stališče, da grede koristi delničarjev pred koristmi obrtništva. Tudi obrtništvo v ostalih pokrajinah naše države potrebuje v današnjem težkem konkurenčnem boju čim večji kredit. V zvezi so oni vodilni faktorji pri državni Obrtni banki, ki delajo tako, kakor da bi država dala tej banki velike ugodnosti (oprostitev od davkov, tako in brezobresten delež na glavnici, ki znaša sedaj 19 milijonov Din) zato, da delničarji za vsak primer zasluža primerno dividendo. Tudi zakon o Obrtni banki kralj. Jugoslavije pravi v svojem 1. členu izrecno, da se kralj, vlada pooblašča, dati Obrtni banki označene privilegije, zato, da bi zalagala obrtnike s čim ugodnejšim kreditom in da bi podpirala ustanavljanje obrtniških združenj in njih kreditiranje. Da bi ti privilegiji služili za garancijo dividende, o tem ni v zakonu govora.

Pa tudi, brez večje škode za dividendo delničarjem bi bilo mogoče znižati obrestno mero. Lani je znašal čisti dobiček banke 3.170.000 Din. Izguba na dohodkih pri 2 odstotnem znižanju obrestne mere za menične kredite pa bi znašala le 1 milijon 600.000 Din. Ta znesek bi bilo mogoče marsikje prilestiti. Upravičeno stroški so se od 1. 1928, ko je bilo poslovanje banke že v polnem razmahu, povečali od 2.635.000 na 4.149.000 Din, torej za okrog 1.500.000 Din. Res je, da so ti stroški zaradi novih podružnic v Ljubljani in Sarajevu narasli, toda gotovo ne v tako veliki meri. Vrh tega se nam zdi vsota izgube pri odpisu neizterljivih menic od 624.000 Din (v l. 1931) precej visoka. Za dnevnice članov upravnega nadzorstvenega in poslovnega odbora je bilo l. 1928, potrošeno 200.000 Din, lani pa 327.000 Din, potni stroški pa so istočasno narasli od 30.000 na 128.000 Din. Dnevnice in tanceme so l. 1931, znašale skupaj 323.000 Din, lani pa še 643.000 Din. Te številke navajamo zato, da pokažemo, da je mogoče s štednjo tudi pri nižji obrestni meri priti na račun. Obrest za reeskont pri Narodni banki, so se sicer povečale za 2% vendar je računati, da bo tudi diskontna mera Narodne banke v doglednem času znižana. Mnenja smo, da se da pri dobri volji uprave obrestna mera za menične kredite postopno znižati vsaj za 2%. Seveda pa mora v upravi zavladati spoznanje, da je bila Obrtna banka ustanovljena predvsem zato, da se pomaga obrtniku in da se mu omogoči cenen kredit.

— Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Gospodarske vesti

— Gibrniško zborovanje v Rogaski Slatini. V nedeljo, 24. t. m. se bo vršil v prostorih hotela »Posta« v Rogaski Slatini ustanovni občni zbor Obrtnega društva za Rogaske Slatino in okolico, združen s predavanjem o novem obrtnem zakonu. Ker je ob tej priliki določen tudi izlet obrtništva v Rogaske Slatino, so vabljeni vsi tovaršni obrtniki, da pohitijo ta dan v Rogaske Slatino.

— Ustanovitev Združenja trgovcev in izvoznikov sadja za Maribor. V nedeljo popoldne se je vršila v Mariboru pri »Orluc« ustanovna skupščina obvezne organizacije veletrgovcev s sadjem, in sicer pod predsedstvom našelnika pripravilnega odbora g. Srečka Kranjca ter ob navzočnosti obeh sreskih poglavarjev dr. Ipavca in Makerja, zastopnika Zbornice za TOI dr. Plessa ter obrtnega nadzornika g. Založnika. Odziv je bil prav zadovoljiv in je bilo zastopanih 11 okrajev. Po daljši stvarni razpravi je bila sklenjena ustanovitev »Združenja trgovcev in izvoznikov sadja za Maribor in druge kraje na področju višje mariborske oblasti s sedežem v Mariboru. Prvi redni zbor bo 6. avgusta ob 10 popoldne pri »Orluc«. S tem je bilo ustanovljeno prvo združenje po novem obrtnem zakonu, ki bo našim trgovcem s sadjem gotovo koristil, zlasti pri organizaciji nakupa sadja in pri njegovem izvozu.

— Avstrija prepovedala uvoz naše mineralne vode. Kakor znano, je avstrijska vlada pred dnevi izdala nov seznam blaga, ki ga uvoz je v bodoče prepovedan brez posebne uvozne dovoljenja. Med premetete, na katere je sedaj razširjen režim uvoznih dovoljenj, je sedaj vnešena tudi mineralna voda, ki se od 18. t. m. ne sme v Avstrijo več izvažati brez uvozne dovoljenja. Ta ukrep je zadel predvsem zdravilišče v Slatini Radenci in tamojšnji trdniki Josip in Ivan Vogler. Iz Slatine je šlo že pred vojno v kraje, ki spadajo sedaj k republiko Avstriji, letno do dva milijona steklenice mineralne vode. Tudi po vojni je Avstrija uvažala radensko, odnosno petanjsko slatino, ki je zelo priljubljena. Kakor je podoba, pa bo sedaj tega izvoza konec in je v nevarnosti obstoj številnih družin. Prizadeta podjetja, ki želijo ohraniti obrat, da ne bi odpustila delavstvo, so se obrnila na merodajne faktore za intervencijo, da se še nadalje omogoči izvoz te mineralne vode v Avstrijo.

— Dobave. Splošni oddelek direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 70.000 pol konceptnega papirja. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državnega rudnika Kakani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave gumijastih čevljev in 300 m originalnih manesmanovih cevi. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave gumijastih plošč. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 4. avgusta ponudbe glede dobave 2000 kg žebelja. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 3. avgusta ponudbe glede dobave rezervnih delov za Junkersov motor; do 5. avgusta dobave pisarniške opreme (stoli, omare, pljuvalniki, umivalniki, košare za papir); do 9. avgusta glede dobave pločevine, železa, jekla, linoleja, jadenine, platna, motova, azbestne vrvice, cinkovega belila, emailaka itd. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

Na ljubljanski borzi se je danes deviza NewYork nekoliko okrepila, za malenkost tudi devizi Berlin in London, dočim so devize Pariza, Trsta, Pariza, Bruselja in Amsterdamu popuščale.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bil danes promet slab. Tendence v Vojni škodi je ostala nespremenjena. Do prometa pa je prišlo v 7% Blairovem posojilu po 38 in 38,25.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2269.87 — 2281.23, Berlin 1335.62 — 1346.42, Bruselj 781.85 do 785.79, Curih 1097.35 — 1102.85, London 199.74 — 201.30, New York ček 5619.75 do 5648.01, Pariz 220.94 — 222.06, Praga 166.56 — 167.42, Trst 287.68 — 290.08.

Zagreb. Amsterdam 2269.87 — 2281.23, Berlin 1335.50 — 1346.30, Bruselj 781.85 do 784.74, London 199.74 — 201.34, Milan 287.68 — 290.08, New York ček 5619.75 do 5648.01, Pariz 222.80 — 223.92, Praga 167.16 do 167.42, Curih 1097.35 — 1102.85.

Curih. Pariz 201.85, London 18.23, New York 515.14, Bruselj 71.225, Milan 26.26, Madrid 41.15, Amsterdam 206.925, Berlin 121.925, Stockholm 93.50, Oslo 90.50, København 98.50, Sofija 3.72, Praga 15.10, Varšava 57.50, Bukarešta 3.06.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: 7% investicijsko 48 den., 4% agrarne 23.50 — 24. 6%, beguške 33 — 33.50, 7% Blair 38 — 38.50, 8% Blair 40 — 42, 7% Drž. hipotek. banka 39.50 — 41; bančne vrednote: Narodna banka 3850 — 4200, Priv. agrarna banka 201 — 202.

Sprva jih je bilo ponoči vodnega bobnega, godnega šepeta in različnih nočnih glasov strah in groza, a sedaj so se vsemu temu privadili in pravijo, da bodo to, ko se spet vmejo med kulturni svet, zelo pogosto.

Ko so mi svoje življenje v potankosti popisali in razkazali svoj »raj«, sem se jim za slovensko gostoljubnost pristožno zahvalil in se vrnil domov. Nazaj grede srečam novo družbo, ki gre iskati primerne prostora za taborene. Zelim jim vsega razvedrila!

Fakin Anton.

Trboveljski gozdovniki v okrilju prirode

»Radovljica« — zaključni sprevidnik. Hitro pograbi nahrbtnik in stopiš naglo iz vlaka. Se dve minuti in vlak izgine za ovinkom, da ponese tvoje pozdrave goskrom velikonom, katerim si se danes nekoli izneveril. Jutranje sonce na lepem čistem, snijem nebu in v njegovih zlatih žarkih se blešči Triglav. Noga nehoti stopi hitreje in v petnajstih minutah si že v Lencovem. Na desni strani bistra Šava, onkraj je svetlo bele stene v igavom (šotorn) s slavnim indijanskim šotornom Tepee-jem na sred. Pred njim vihra na visokem jamboru zveza zastava z gozdovniškim znakom ter totemu rodu. To so domovi naših trboveljskih gozdovnikov, ki taborijo letos že tretjič pod svobodnim soncem, v dežju in viharju, še več pa na soncu in zraku te divne prirode.

Pri znamenju v Lencovem zavije pot v gozd. Nedolgo zatem uzeš tablico na smreki z napisom: »K. Čolnec. Stopiš po

Beograd. Vojna škoda 186, 184.50 zaklj. 6% beguške 34, 33.50 zaklj. 7% Blair 39 bl. 7% Drž. hipotek. banka 40 — 41, Narodna banka 4010 den.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.80, Trboveljska 18.55, Alpina - Montan 8.22.

Blagovna tržišča

LES.

+ Ljubljanska borza (18. t. m.) Tendence za les slaba. Zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za 1 vagon neobrobline hrastovine (2 leti suho blago, 27.60 mm debeline, I, II.) in za 1 vagon brsta (I, II., 42, 53, 70 mm debeline, od 2.5 m dolžine navzgor in od 25 cm širine navzgor).

ZITO.

+ Chicago, 18. t. m. Začetni tečaj: Pšenica: za september 47, za december 50.25; koruza: za julij 31.50, za september 33.125, za december 33.25; oves: za julij 13.75, za september 19, za december 21.25; rž: za december 34.

+ Ljubljanska borza (18. t. m.) Tendence za žito živahna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slovenska postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slavonska, 78 kg po 190 — 195; okolica Sombor, 79 kg po 200—202.50; potiska, 80 kg po 205—207.50; moka: baška »K« fco Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 310 — 315; banaška »K« fco. Ljubljana, plač. v 30 dneh po 315 — 320; koruza (slovenska postaja, plačljivo v 30 dneh): baška, po mlevski voznini po 155 do 157.50, pri navadni voznini 160 — 162.50.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendence mirna. Promet 48 vagonov. — Pšenica: baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, 79 kg in baška, okolica Sombor, 78 kg 150 — 155; baška potiska in ladja Tisa, 79 kg 152.50 — 157.50; baška ladja Begej, 79 kg 150 — 155; gornjebanatska, 79 kg 150 — 152.50; banaška, pariteta Vr-

šac, 78 kg 145 — 150. Koruza: baška in sremška 116 — 118; okolica Sombor 117 do 120; banaška 114 — 116; sremška, okol. Sid 120 — 122; baška, franko vagon Sisak 134 — 136. Moka: baška, banaška »K« in »K« 220 — 240; »K« 210 — 220; »K« 195 do 200; »K« 185 — 190; »K« 150 — 155; »K« 100 — 105.

Lepo gasilsko slavlje v Zgornjem Kašlju

Ljubljana, 18. julija.

Zgornji Kašelj je bil v nedeljo ves prazen. Gasilski dom je bil v zelenju, spredaj sta stala dva mlaja, trobojke so povihravale v vetru. Vreme ni nagajalo. Zgodbo iz D. M. v Polju so gasilci in gostje prikorakili v daljšem sprevedu pred dom, da prisostvujejo lepi slovesnosti. Agilno in disciplinirano Prostovoljno gasilno društvo v Zgornjem Kašlju je 1908 ustanovil g. Fran Grad, ki je vsa leta tu delal načelnik. S skromnimi prispevki so gasilci nabrali lepo vsoto 53.000 Din in kupili pri Gasilskih zavodih v Pterovu na Moravskem motorni agregat.

Tajnik društva g. Fran Troš, učitelj v D. M. v Polju, je s kratkim pozdravnim govorom pred gasilnim domom otvoril slovesnost. G. župnik Müller je izvršil blagoslov, potem pa je nagovoril gasilce in množico s prav domoljubnimi besedami. Poudarjal je, da že v tretji vrši blagoslov pri kašelskem domu. Gasilce naj vedno vodi ljubezen do bližnjega in naj vedno kakor doslej požrtvovalno pomagajo ljudem, ki jim preti besni element uničiti

imetje in življenje. Gori pa naj ogenj ljubezni do Boga, ogenj ljubezni do slovenskega rodu in jezika in velik ogenj ljubezni do naše lepe svobodne prostorne domovine Jugoslavije. Med vihami odobravanjem je g. župnik svoj lepi govor zaključil: »Ljubimo svojo domovino! Ljubimo svojega dragega kralja!«

Pri blagoslovitvi motorne brigalne skupine kumovala čevljarski mojster in posestnik Snoj in njegova žena Marija, ki je položila na brigalno krasen šopek z besedami: »Da bi brigalna stala v službi slovenskega ljudstva ob vsaki hudi nevarnosti, ključem našim gasilcem: Na pomoč!« Nato sta čestitala društvu v kratkih govorih narodni poslanec g. Albin Koman in načelnik ljubljanske gasilske župe g. Fran Zupan. Slednji se je na prostornem dvorišču gospe Frana Grada razvila domača veselica, ki je bila izredno obiskana in je dala znaten gmetni uspeh. Da je slavnost tako lepo uspešna, gre tudi zaslugi brhkim kašelskim dekletom, ki so cele štiri dni pletle vence in poskrbele, da je bil Kašelj tako ozaljšan.

Dva zločinska atentata

Ljubljana, 18. julija.

V Dolu pod Ljubljano in v vsej tamojšnji okolici je zavladalo konec junija silno razburjenje zaradi eksplozije, ki se je pripetila okrog 2.15 ponoči. Ljudje so vstajali iz postelj in pritekli na vas. Kmalu se je zvedelo po vasi in okolici, da je bil izvršen z neko razstrelilno pripravo skrajno podel atentat na tamojšnjega šolskega upravitelja g. Einspillerja. Neznani zločinci so položili razstrelilno pripravo na okno njegove spalnice. Pri silni eksploziji je povsem razneslo okno na ven in navznoter. V nevarnosti je bila poleg Einspillerja samsa tudi njegova družina, gospa in dvoje otrok. O zavedi so bili obveščeni orožniki ter so odšli patrolje na vse strani, da bi izsledili storilce, ki pa so se znali spretno skriti in so ostali neizsledeni še doslej. G. Einspiller je potem sam strážil šolsko poslopje ter bdel ponoči pred hišo, preverjal, da se mu bo posrečilo izslediti zločince, ako bodo ponovno skušali ogražiti njegovo življenje in vso družino. Uspeh pa je izostal tudi njemu. Ker je g. Einspiller znan nacionalist in naprednjak, so bile upravičene domneve, da so si dovolili atentat njegovi politični nasprotniki.

Sličen primer se je pripetil v soboto ponoči okrog 0.30 na Črnučah pri Rogovilčevi gostilni. Odjeknila je precej močna detonacija in so zažvenketale šipe v oknih Rogovilčeve gostilne. Zaradi poka so se takoj zbudili domači in prihiteli pred hišo, kjer so našli pripravljeno še manjšo ovalno patrono iz lepenke, v kateri je bila nabasana razstrelilna snov, ki pa se ni užgala. Domači so pozneje opazili na vratih tudi kos papirja, na katerem je bila načrtana mrtvaška glava. O zavedi je

bilo takoj v nedeljo zjutraj informirano orožniško poveljstvo v Ljubljani ter se vrši natančna preiskava.

Vsa naša javnost gotovo upravičeno obsoja take zločinske izpade in pričakuje, da bodo krivci ne le izsledeni, temveč tudi drakonično kaznovani.

Težavna preiskava goljufije s poštnimi nakaznicami

Zagreb, 18. julija.

Preiskava o veliki slepariji s ponarejenimi poštnimi nakaznicami, o kateri smo obširneje poročali, dela velike pregledave zagrebški policiji. Denarne poštnice, nazlovene na Prvo hrvatsko štedionno, so bile izvršeno ponarejene in na čudno prekan način vtihotapljene med pošto, pripravljeno za razdelitev. Kakor že navedeno, so osumili sleparije znanega ponarejevalca Vojka Mikoljića.

S sleparijo je poštna uprava oškodovana na 1.230.000 Din in so pri Josipu Schlesingerju, ki je vnovič nekaj ponarejenih nakaznic pri podružnici Prve hrvatske štedione v Sarajevu, našli le majhno vsoto.

Večje Ponarejene nakaznice je vnovič v Zagrebu pri Prvi hrvatski štedionu neki Ivan Grigić in Schlesinger trdi, da je njemu tudi izročil vse, kar je sam dvignil sicer na svoje ime, a po njegovem naročilu. Schlesinger je bil takoj po aretaciji konfrontiran z Mikoljićem ter je kategorično izjavil, da je Mikoljić mož, ki se je njemu izdajal za Ivana Grigića. Slednji je bil tedaj sicer obvezan na glavi in tudi roko je imel v povojih, a Schlesinger trdi, da se nikakor ne moti. Mikoljić pa pri vseh dolgotrajnih zasliševanjih trdovratno zavrača vse, češ da Schlesingerja še nikdar ni videl.

ga življenja. Ti, ki si za naše pojme »bledo lice« ne veš, kaj je večerni ogenj. Vse je mmo in tiho, le br taborovalja govori in pozdravlja navzoče. Ogenj veselo plapolja, lahen vetrič ziblje vrhove dreves in prinaša duhteč vonj smrekovega gozda, ko se ob ognju vršijo recitacije, deklamacije ter vesela glasba in petje gozdovniških in narodnih pesmi. Nu, moja naloga bi bila preobširna razlagati simbol ognja. Kdor hoče vedeti zanj, naj stopi sam v te vrste in živel bo čistejši in popolnejše življenje.

Ura počitka je napočila. Se pet minut molka, potem zadnji gozdovniška himna in se razlega po stvarstvu: »Pozdravljajte, bratje moji, gozda jelovega spev, pesem velike prirode, tihi gorski njen odmev!«

Poslednja lučka je ugasnila. Vse je tiho in mirno, le Sava šumi. Ogenj veselo plapolja in straža hodi pritaženo med šotiri. V letošnjem taboru trboveljskih gozdovnikov so tudi gostje iz Brezice pod vodstvom gđ. Poljanskove in Hönovi iz Ljubljane. Tabor vodi brat Tone Rems — Glas Groma, njemu na strani pa stoji brat glavar Črni Panter. Kuhinja, ki izvršno funkcijonira, je v oskrbi gospe Kostanjskove, pomagača menjača gđ. Poljanskova in Lepšinova. Za higijeno skrbi Oto Baumgartner, kot taborna saniteta, ki pa nima letos skoro nobenega posla, kajti zdrave in moč kar kipita iz mladine. Za večni ogenj skrbi stari bojovnik Peš - Endatsch.

Taborenje se bo vršilo do konca julija in kdor ima zmisel za lepote tabornštva, naj pride tabor ogledat ter sam preživi vsaj en dan v taboru. Mir z vami!

Robinzoni v lškem Vintgarju

Ljubljana, 17. julija.

V južnem kotu ljubljanske Barje se razprostira od severa proti jugu ozka in globoka romantična toteska, po kateri teče, šumlja in bobni desni pritok Ljubljanske, hudournik lška. To je lški Vintgar, od katerega potokuje iz Ljubljane 3 ure peš ali dobro uro s kolesom: če pa želiš z vlakom ali avtom, te vlak pripelje do Škofljice, a avto prav v lško vas, do pričetka lškega Vintgarja, kjer občuduješ veliko naravnih krasot.

Sedem zjutraj na kolo in jo uberem čez Barje. Ig. Staje in lško vas do zadnje hiše — minarja Zgurja, kjer izročim kolo v varstvo in se napotim v lški Vintgar. Uživam sveži, napol gorski zrak. V začetku je dolina bolj široka, a potem vedno bolj ozka, tudi pašniki je čedalje manj. Tik ob vodi raste mnogo rib in jelš, ki jih mučijo in krivijo kupi proda in kamenja, ki se v tem zelenju ob in v reki navzgor beli; ob stezah pa raste rij, vresje in drugo grmičevje, a strma pobočja pokrivajo mlade in vitke buke, gabri, nekaj borovce. Čim globlje prodiraš, tem bolj se ti dvigujejo strme skale, ki so več ali manj gole in nudijo v slabem vremenu zavetišče.

Nisem še hodil trideset ure, ko zagledam na mali ravnci — pašniku bel šotor in ob njem devojki. Pove, da šotorijo z njo še tri njene soročke, ki ravnokar vstajajo v šotoru. Kakih 100 korakov dalje navzgor na drugi ravnci ob vodi se na dviguje za jelševim grmom lesena zložitljiva baraka, pokrita z opeko. V tej robinzonuje upoko-

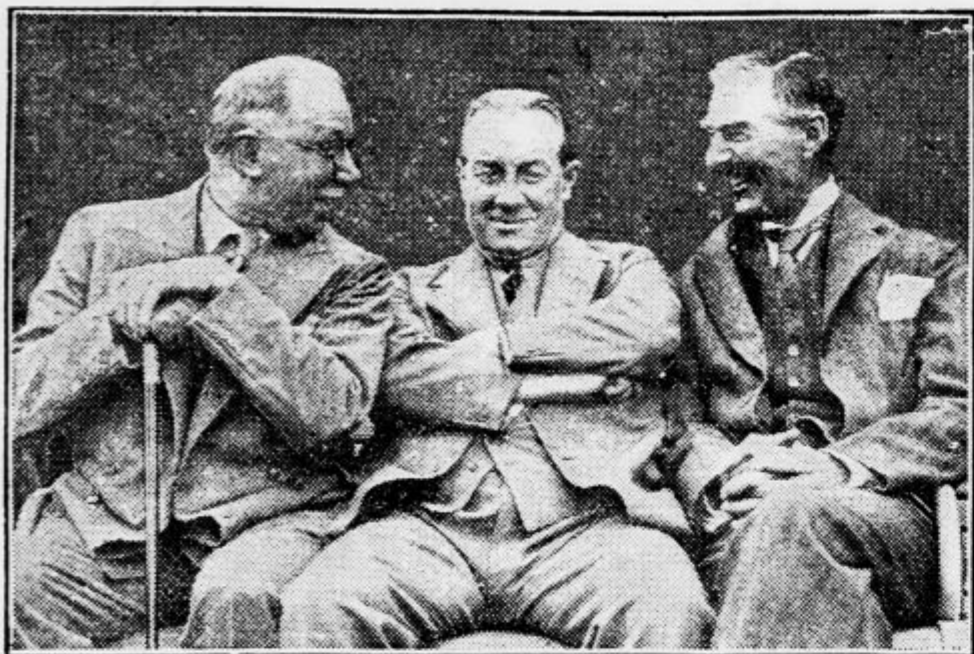
jen poštni uradnik s soprogo. Pri njem gostuje vdova z dvema sinčoma in se cele dneve kopleje, sončijo, igrajo, plezajo in skačejo ter prosto in svobodno pod milim nebom v polni meni vživajo počitnice. Ti ostanje tam do jeseni, dokler bodo mogli vzdržati, med tem ko deklice iz prvega šotora že odrinejo čez par dni domov. Pred temi je tabarilo letos tam že par drugih druž.

Dobre pol ure višje za velikansko skalo v divjem gozdu tik ob vodi naletim na tretje taborišče, od koder se sliši petje in glas gosli ob spremljevanju kitare. Tu taborijo štirje maturanti II. drž. realne gimnazije iz Ljubljane. Cele dneve so v kopalnih hlačah, le ponoči, ko se spravijo spat pod skavtski šotor, se oblečejo; — torej ravno narobe od nas civilizirancev. Pravijo, da so srečni, ker so daleč od kulturnega sveta, ki jih je v juniju tako natezal. Po pesku, kamenju in hosti skačejo kakor bi bili obuti.

Nepopisno je bilo veselje teh Robinzon

Iz življenja in sveta

Na poti v Ottawa

Načelniki angleske delegacije na parniku »Empress of Britain«. Od leve proti desni: J. H. Thomas, minister za dominijone, Stanley Baldwin in Neville Chamberlain.

Prezgodnji in prekasni izumi

Težko je odločiti, da-li tiči za novimi izumi resnično pozitivno jedro. Kdo bi n. pr. pri znamenitih »smrtnih žarkih« ločil zrno od plevele? Anglež Matthews je l. 1926. zvedel angleško in italijansko vlado za nos, češ da je izumil brezlično užiganje eksplozivnih snovi na daljavo. Z veliko težavo in še po precejšnjem času so dokazali, da je goljufal s krito žično napeljavjo. Po Matthewsju je bilo še mnogo »izumiteljev smrtnih žarkov«, toda do danes ni podal še noben neoporečnega dokaza, da mu to ime pritiče s polno upravičenostjo.

S problemom o drobljenju atomov je ista. Eden najpredrežnejših znanstvenih pustolovcev je bil dr. Friedrich Jonas, ki je pod imenom grofa Hohenaua in celo kot delegat neke južnoameriške države l. 1928 na londonski konferenci svetovne energije poročal v svojem sistemu za pridobivanje ogromnih energij iz nič za pridobivanje atomov.

Amerika se vrača k batinam

Država Ohio (USA) je sprejela po 50 letih v svoj kazenski zakonik zopet batine, kar smatramo mi »nazadnjaški« Evropci za davno preživelo barbarstvo srednjega veka.

njem atomov. Neki reporter ga je razkrinkal kot predkaznovanega sleparja.

Italijan Saverio Natella je »pridobival« s skrivnostnim aparatom celo »energijo iz zvezd« in je z njo prižgal električne žarnice. Končno se je izkazalo, da je njegov aparat samo navaden dinamom... Berlinčan Alfred Uhlmann, tehnično popolnoma nezkušen človek, je »kurile« avtomobil z vodo namestu z bencinom in je počenjal še marsikakšne podobne čudeže, toda vse to mu je rabilo le za to, da je velikim industrijskim koncernom izvalil težke milijone.

Nešteto krat pa se v ostalem dogaja, da je kakšen izum padel v vodo samo zategadelj, ker je prišel — prezgodaj. Ganswindt, ki živi danes v najbridejših razmerah, je prvi izumitelj trdega zrakovolova — a manjkalo mu je Zeppelinove energije, da bi svoj načrt tudi uresničil.

Pred dvajsetimi leti smo menili, da se bo železniški promet v bodočnosti razvil na enotračniških tirih in so tudi izumili stabilizirajočo vrtavko, ki naj bi odvrnila nevarnost, da bi se vlak prevrnil. Toda železnica na eno tračnico je šla v ropotarnico in tehnika je v zadnjem času našla druga pota.

Znameniti rotor, ki naj bi zrevolucioniral vso plovbo, se ni mogel tu uveljaviti, njegov princip so izkoristili samo za stotisce novih ventilatorjev na avtobusih, tramvajih, železnicah Mali avto inž. Graichen, ki ga poganja stisnjen zrak in ki se mu zaloga tega stisnjene zraka obnavlja samo z vožnjo navzdol in s — streli iz puške, pa še danes ni našel finansiera.

Mnogi izumi se nikoli ne uresničujejo, ker zapadejo že ob svojem rojstvu — smešno. Nemec Bischoff je izumil »puščavno ladjico«, ogromen zaboj na štirih, kakor hiša visokih kolesih, ki naj bi posredovala udobno vožnjo preko Sahare. Zadeva se je rodila seveda mrtva, pač pa se je med tem pokazalo, da je najboljšje prometno sredstvo v puščavah letalo. »Puščavna ladjica« pa zavzema častno mesto med izumi, ki so prišli — prepozno. Izumov, ki so ostali sanja, se baš v zadnjih letih ne manjka in zadostuje, če navedemo neštete poskuse za pridobivanje energij iz morja, vulkanov, vetra in sončne toplote, ameriške »ljudi-stroje« robote, metode za spreminjanje neplemenitih kovin v zlato, »epohalne« medicinske izume itd. Vrednost izuma se da premeriti prečestokrat pač šele po letih in marsikatera domislica, ki so se ji ljudje smejali, je pozneje spravila svet za dober korak naprej.

Kako je papež napovedal vojno

Pariški »Journal des Débats« je priobčil besedilo papeževе bule, ki je bila izdana pred sto leti, in s katero je papež kot vrhovni poglavar papeške države napovedal vojno. Izvirno besedilo te zelo nekrščanske bule se glasi v doslovnem prevodu takole:

»Gregor XVI., papež, v večni spomin te zadeve: prisiljeni smo, čeprav z žalostjo, da potegnemo meč, ki nam ga je Bog dal v naše roke za obrambo vere in pravice. Izjavljamo, da so izobčeni iz cerkve vsi oni naši državljani, ki so povzročili vstajo v Jakinu in onečastili patrimonij sv. Petra. Dano v Rimu, pri sv. Petru, pod ribičevim prstanom, na dan 21. junija 1832., v drugem letu naše vlade. Gregor XVI., papež.«

Primadona newyorške metropolitanske opere

Göta Ljungberg, znamenita švedska pevka, angažirana za prihodnjo sezono na mesto Marije Jerite na newyorški metropolitanski operi

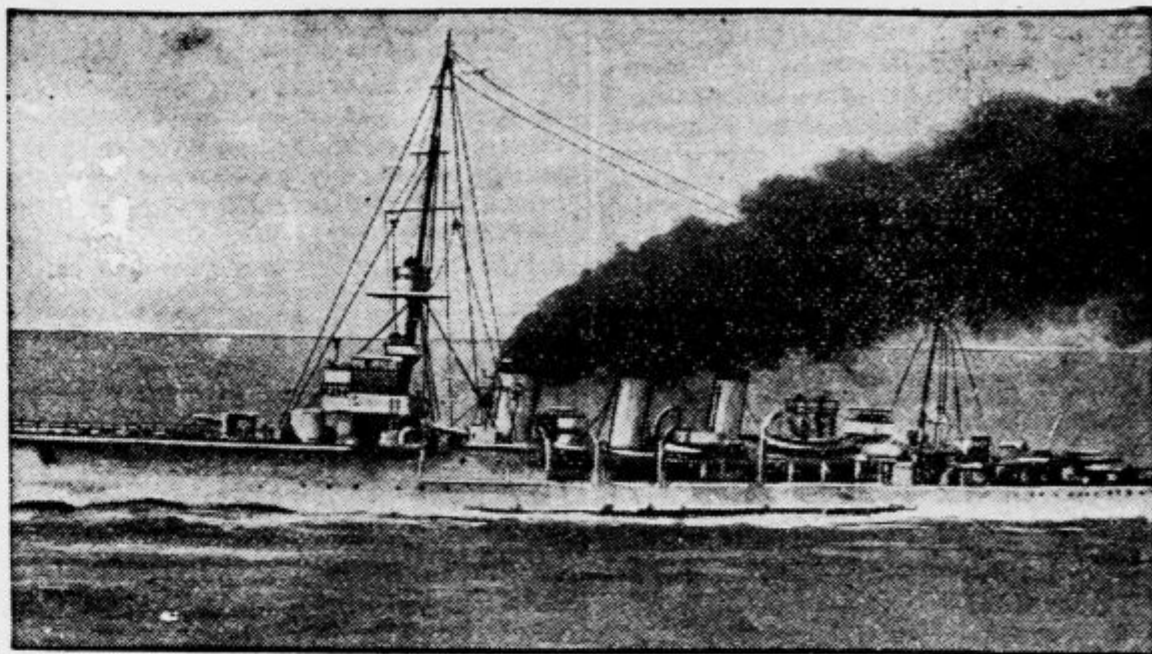
Oči v nevarnosti

Kakor so pisali listi po katastrofi »kralja čevljev«, je zdravniška preiskava ugotovila, da so bile Batine zenice »normalne« oz. srednje široke, kar naj bi bil dokaz, da se ni do poslednjega trenutka zavedal preteče katastrofe, dočim so bile zenice njegovega pilota Broučka zožene, kar bi naj pomenilo, da je nekoliko trenutkov pred nesrečo dobro vedel, kaj ga čaka, in ga je obšel strah.

K temu piše sedaj prof. Robert Salus, da je resnica drugačna. Strah in groza ne vplivata na zenice zoževalno, temveč jih razširita. A tudi sklep, da bi Brouček tedaj ne slutil katastrofe, bi bil napačen. V trenutku smrti se zenice namreč vedno razširijo, a se potem, ko nastopi okrepelost, spet zožijo. Širina zenic torej ne more povedati, kakšne občutke je imel ponesrečenec pred smrtjo.

Pri železniških težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapreki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec »Franz Josefovca grenčice« takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefovca grenčice« kot važen pripomoček proti grizi kakor tudi železničnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefovca« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Katastrofa španske križarke

Ena najhitrejših španskih vojnih ladij »Blas de Lezo« je zadela pri Cap Finisterre na pečino in se je takoj potopila.

Zanimive Aljehinove izjave

Svetovni šahovski mojster Aljehin, ki živi stalno v Parizu in prihaja vsak dan popoldne v kavarno Palais Royal ter stoluje v sobici te kavarne, kjer je Napoleon kot prvi konzul vsak dan igral partijo šaha, je povedal nekemu reporterju zanimivosti, ki bodo nedvomno zanimale tudi naš šahovski in nešahovski svet.

Aljehin nima navade, da bi ves prosti čas presedel pri šahovnici. Rajši se zataplja v misli ter skrbi, da ostane telesno in duševno prožen, kar mu edino daje možnost podaljšati naslov svetovnega prvaka v šahu. Trenira zelo redko, vendar ni izgubil zaradi tega še nobene tekme, čeprav se udeležuje vsako leto dvakrat velikih šahovskih turnirjev.

V zadnjem času je Aljehin igral šah v Londonu, kjer se je meril z dvema največjima nadama sodobnega šaha, Flohrom in Kashdanom. Tudi s Capablancu bi se pomeril svetovni mojster, če bi sprejel vse gnotne in moralne pogoje za takšen šahovski turnir. Sploh smatra Aljehin Capablancu za drugega največjega sodobnega šahista na svetu.

Dnevno delo Aljehina je izčrpano v treh besedah: tenis, ping pong, bridge. Poleg šahovskega mojstra, smatra za velikega šahista sebe, ki je že skozi pet let svetovni šahov. Vprašanje, kdo je tretji največji šahist, pa je že težje rešiti. Bogoljubov in Niemcovič imata pač nekaj pravice do tega naslova, za njima pridejo na vrsto mlajši: Kashdan, Flohr, dr. Euwe, Sultan Khan ter nekaj starejših — Vidmar, Rubinstein in Spielmann. Poleg teh mož pa jih je seveda še nekaj, ki bi se lahko uvrstili v prve kategorije.

Aljehin smatra za najboljšo šahistko današnje dobe Menšikovo, najresnejša kandidata za svetovno prvenstvo po njem pa se mu vidita Flohr in Kashdan. Toda to prvenstvo ne bo še tako kmalu doseženo, kajti Aljehin pravi, da še ne misli položiti strašnega orožja, s katerim pobija svoje nasprotnike pri šahovski deski.

Dežni plašči dospeli

za organe finančne kontrole, za gg. oficirje in špeciálni za motocikliste. Prvovrstni in izredno poceni.

Drago Schwab, Ljubljana

Pravosodno ministrstvo, ki se mu smilijo berači

Češkoslovaško pravosodno ministrstvo je opozorilo državna pravništva, naj zaradi splošne gospodarske krize zahtevajo kaznovanje samo tistih prosjakov, ki bi lahko dobili delo, a se ga izogibajo, dočim naj bodo popustljivi do beračev, ki prosjajo brez lastne krivde iz resnične bede.

KARIKATURA

ANEKDOTA

Bernard Shaw se je nekoč razgovarjal s ameriškim novinarjem.

»Kaj mislite, mojster, ali bo danes še dež,« ga je vprašal Američan.

»To je težko reči, dragi prijatelj,« je odvrnil modri Shaw, »to je odvisno samo od vremena.«

Vsak dan ena

Bridge klub na izletu: »Vi — igrate mor da bridge?«

Letošnja proslava francoskega narodnega praznika v Parizu

Levo: Državni predsednik Lebrun objema oficirja po izročitvi odlikovanja. — Desno: Pariške ljudske zabave (od leve proti desni): Zmagovalec v tradicionalni »tekmi« s piščinjo na Bastiljskem trgu. — Ples na Borznom trgu. — Dirka z baročnimi bicikli. — Spodaj: Velika vojaška parada v Parizu (od leve proti desni): Defilé republikanske garde. — Maroški spahi (konjeniki). — Defilé kadetov iz Saint Cyra.

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Concini je bil služabnik, ki so bili našli vrata kabineta zaklenjena, so med tem klicali gospodarja. Concini je planil k vratom, ki jih je skrivala zavesa, meneč, da bo ušel po tej poti. In strahovita kletvica mu je bruhnila iz penečih ustnic, ko je videl, da je tudi ta izhod zaklenjen.

Pardaillan je mirno čakal, kaj bo. Čeprav se je držal, kakor da Concini niti ni videl ne bi, je vendar skrbno zasledoval vsak njegov gib.

Začul se je grom vrat, ki jih je nekdo zaloputnil, trušč spopada, divji cepet nog po hodniku in presunljivo vreščanje ženskih glasov. Nato je nastala grobna tišina.

Concini se je bled in prepaden vpraševal, ali sanja ali blazni. Tulec je bil v njegovi hiši; imel je ključ njegovih vrat in je klical razbojnika, da so pretepali njegove ljudi! In on, Concini, je bil zaprt med svojimi lastnimi štirimi stenami, jetnik človeka, ki ga niti ni poznal!

Ta mah je nekdo potrkal na vrata kabineta. S svojo običajno mirnostjo, ki je pripravljala Concini ob pamet, se je Pardaillan obrnil k vratom in jih odklenil. Escargasse in Gringaille sta stopila v sobo in po vojaško pozdravila Pardaillana. V tem sta zagledala Concini, ki je slonel v kotu sobe in škrtal z zobmi.

Escargasse se mu je prijazno nasmehnil in voščil dober dan: »Oho, signor Concini! Nu, kako se imate, odkar smo vas pustili tako lepo zvezanega?«

95

»Gringaille ga je mogočno dregnil v rebra in ga s tem opomnil k pameti. Videč, da Pardaillan ničesar ne reče, se je sam oglašil.

»Vaša svetlost,« je dejal in se spoštljivo priklonil, »javiti vam moram, da ima gospod Concini samo dva služabnika in dve hišni, ki sta malone omedleli od strahu. Zato zadošča za stražo Carcagne, midva sva pa prišla po vašo povelja.«

Pardaillan je pokimal in prijazno odvrnil:

»Idi, prijatelj, k vnanjim vratom, zapahni jih, postavi se prednje in ne spusti nikogar v hišo ne iz nje. Ti,« se je obrnil k Escargassu, »pa pojdi k svojemu tovarišu in mu pomagaj stražiti ljudi njegove svetlosti. Da se nihče ne približa temu kabinetu! A počakajta še malo.«

Tako govoreč se je na vso moč vlnudno obrnil h Conciniju.

»Gospod,« je dejal, »nikar ne mislite, da pomeni navzočnost teh vrlih dečkov kako grožnjo za vas. Svoje posle opravljam najrajši sam, tako star pa tudi nisem, da bi potreboval pomoči, kadar imam samo enega moža pred seboj. Svojo besedo vam dam, da se ti trije ne bodo vtikali vmes, pa naj se zgodi karkoli.«

Nato se je spet obrnil h Gringailu in Escargassu:

»Razumeta? Nobeden izmed vas naj se ne gane, karkoli bi slišali.«

»Razumeva, vaša svetlost!« sta kakor v en glas odgovorila rokavjača.

»Če pojde vse tako, kakor upam, bova z njegovo svetlostjo složno in oba hkratu zapustila to hišo, in vse bo v najlepšem redu. Če ne, bo pa znamenje, da me je njegova svetlost ubil.«

Gringaille in Escargasse sta pokazala zobe in strahovito zavila oči. Pardaillan se je nasmehnil.

»Ne, ne, prijatelja,« je dejal. »V takem primeru odidite vsi trije, ne da bi se dotaknili njegove svetlosti! Šišta? Nihče naj se ga ne dotakne, nihče naj mu ne krati prostosti. Prisezita mi, da bo tako.«

Rokovnjača sta se negotovo spogledala.

»Prisezita,« je ponovil Pardaillan z naglasom, ki se mu ni bilo moči upirati.

Escargasse in Gringaille sta s kislimi obrazoma odgovorila:

»Priseziva, vaša svetlost.«

»Prav, lida.«

Pardaillan je zaprl vrata za njima in se obrnil h Conciniju:

»Upam, gospod,« je hladno dejal, »da me ne boste hoteli žaliti, čeprav le z najmanjšim dvomom o moji besedi, in da se čutite po ukazu, ki ste ga pravkar slišali, popolnoma pomirjenega zastran mojih namenov.«

»Da,« je zaškrtal Concini, »in ker je tako, pogini, stekli pes!« Tako govoreč, se je Florentinec, ki je bil potuhnjeno izdrl meč, z bliskovitim sunkom zaletel proti njemu.

A Pardaillan je vzlic svoji dozdevni zaupljivosti bistro pazil nanj. Videl je sunek in se mu s skokom umaknil v stran. V istem trenutku je že držal svoj meč v roki in odbil Concinijev napad.

Boj je bil srdit, a kratek. Nekajkrat se je jeklo žvižgaje podrgnilo ob jeklo — in že je meč odletel Conciniju iz roke.

Med bojem je bil izdri bodalo. Hraber je bil vendarle. In ko se je začutil razoroženega, je zarjovel:

»O demonio d' inferno!« — ter se s sklonjeno glavo in dvignjenim bodalom zapodil proti vitezju, ki je bil vlnudno pobesil konco svojega meča.

Pardaillana ni sunek z bodalom nič bolj presenetil kakor prej sunek z mečem. Ujel je Concinija za roko in mu stisnil zapestje kakor v železnem primežu. Nato je odločil meč, ki mu je bil na poti in sklenil obe roki okoli nasprotnikovega zapestja. Concinijev odpor ni dolgo trajal. Bodalo je padlo iz prstov, ki ga od bolečine niso več mogli držati; nečloveški krik je planil Italijanu izmed spačenih ustnic.

SLATINSKE TABLETE ZA HUJŠANJE

Pazite na linijo...

Napočil je čas dopusta. Vsi si želimo iti za nekaj dni na oddih, da si odpočijemo dušo in telo od prekomernega dela. Oj, kako prijeten je tak počitek! Nič ne delamo, nič ne mislimo. Edina naša skrb je, kako se bomo zabavali in kaj bomo — jedli.

Toda posledice vsega tega so neprijetne. Lenarjenje, brezmejni apetit in izvrstna hrana nas odeblijo. Ko pridemo domov, je prva naša skrb, da se stehatimo. Prvi hip sploh mislimo, da je tehnika pokvarjena. Ko pa nas še druga in tretja tehnika prepriča, da smo se za toliko kilogramov zredili, nas minejo vsi lepi spomini, ki smo jih prinesli z dopusta.

Linije ni več...

Kar nerodno nam je. Ne vemo, kaj bi storili. Doslej se je taka maščoba težko odpravila. Zdaj pa imamo posebne dietetične SLATINSKE TABLETE za hujšanje, ki so sestavljene iz najboljših mineralnih soli in naravnih rastlinskih ekstraktov.

SLATINSKE TABLETE Bahovec so uspešno in neškodljivo sredstvo proti debelosti (korpulenci).

Uživajo se zjutraj, opoldne in zvečer po jedi po eno ali dve tableti.

Težina vašega telesa se zmanjša tekem 1 leta za 8—14 kg.

Sedaj je še čas, da se znebite svoje preobilne teže in maščobe, kar je imate preveč na telesu. Nabavite si torej še danes SLATINSKE TABLETE v najbližji lekarni. Uspeh vas bo prijetno presenetil!

Doza s 100 tabletami stan Din 46.—, velika doza z 200 tabletami pa Din 74.—

Mr. Bahovec, Ljubljana
Kongresni trg 12 a

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjam in očesnim boleznim.

Dobite v lekarnah, drogerijah ali parafarmacijah. Vsebuje v glavnem klorid kalcija.

M. Hrnjak
lekarnar — Sisak

Najnoveša služinska postelja z elastično vzgladno in tapetiranim madracom — praktična za vsako hišo, hotel, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Din 390.— Razpoložljiva poštom in železnicom po povzetju.

Engleski slojvi patent stotci.

Stoji Din 140.—

spaljni fotelj stane

Din 1300.—

Liegeuhl praktisch zu leiten in jedem St. Din 130.—

po tem imam čist dohano perje kg Din 48.— čist belo gosje kg Din 130.—, čist puh kg Din 250.—, modroci punjeni z volnom Din 750.—, črna mreža za posteljo Din 150.—, olomani Din 650.—

L. BROZOVIC, ZAGREB Ilica 62.

ningu sestanek na igrišču. Upravni odbor ima ob 20.30 redno sejo.

SK Jadran. Danes ob 18. strogo obvezen trening za vse nogometaše, ob 8. širša odbojstva seja.

ZSK Hermes v Ljubljani razpisuje velike mednarodne kolesarske dirke, ki se bodo vršile 14. avgusta 1932 (ob 14.30) pod pokroviteljstvom dir. drž. žel. v Ljubljani g. ing. M. Klotiča ob priliki otvoritve prvega dirkališča v dravski banovini na sportnem prostoru ZSK Hermes v Ljubljani. Sporedi: 1. Novinci: 5 krogov (5 kolajni). Juniorji: 10 krogov (prvi trije darila, naslednji trije kolajne). 3. Vojaška dirka: 5 krogov (2 darila, 2 kolajni). 4. Dirka za klubsko prvenstvo ZSK Hermes: 10 krogov (2 darila, 2 kolajni). 5. Dirka starih »kanonov«: 5 krogov (3 darila). Za vse bivše dirkače, ki niso že najmanj 2 leti stari. 6. Glavna dirka: 25 krogov (1. nagrada: prvostopno dirkalno kolo, drugi, tretji, četrti in peti darila). Dirka se vrši v predtekih po 6 dirkačev (3 kroge): prvi trije se kvalificirajo za semifinale. Prva dva od vsakega semifinala se kvalificirata za finale. 7. Dirka nogometašev: 5 krogov (5 kolajni). Pravico starta imajo vsi verificirani nogometaši. 8. Finalesne dirke: 9. Dirka pomožnih motorjev: 15 krogov (3 darila). 10. Zasedovalna dirka: 20 krogov. Prva skupina pokal in vsak posamezni vozač darilo. Dirkači druge skupine darila, tretje skupine kolajne. Vsaka skupina sestoji iz 4 dirkačev istega kluba. Klasificirajo se samo skupine, katere po prevoženih 20. krogih sestojijo iz grupe treh dirkačev. 11. Dirka z motornim vodstvom: 25 krogov (dirkači 3 darila, motoristi 3 kolajne). 12. Izločevalna dirka: število krogov se ravna po številu dirkačev. Prvi pokal, drugi in tretji darilo, 4. in 5. kolajne. Po vsakem krogu odpade zadnji vozač, vozač skozi cilj. 13. Vožnja po pari, 20 krogov. Prvi par si pribori pokal in dve darila, drugi darilo, tretji kolajne. Splošna določila. Dirke se vršijo po pravilih »Koturskega saveza« kraljevine Jugoslavije. Pravico imajo vsi dirkači, ki so verificirani pri Koturskem savezu, kakor tudi vsi inozemski dirkači, ki posedujejo licenco UCI. Vsi vozači se morajo javiti najkasneje eno uro pred pričetkom dirk vodstvu istih. Vsak vozač vozi na lastno odgovornost. Vsi dirkači se imajo strogo pokoravati vodstvu dirke. Kolesa: Kolesa tekmovalcev morajo odgovarjati dirkališčnim predpisom. T. j. morajo biti brez prostega teka, zavor in krilatih matic. Vsaka krilitev saveznih dirkališčnih pravil med vožnjo se brezpogojno kaznuje s takojšnjo izločitvijo od nadaljnjega tekmovanja. Protesti z vlogo od Din 50.— se imajo vložiti najkasneje 15 minut po končanih dirkah vodstvu istih. V slučaju, da se protest odobri, se vložen vloga vrne, v nasprotnem slučaju pa pripada prireditelju. Vpisnina za posamezno točko je Din 10.—, za vse točke pa Din 25.—. Jamstvo za številko Din 10.—, kateri se ob vrnitvi iste povrne. Ker se bo sestavljal program s seznanom vseh sodelujočih dirkačev z že navedeno startno številko, se bodo vstopnice same prijavile, prispele najkasneje do dne 7. avgusta 1932. Prireditveni odbor si pridržuje pravico spremembe razpisa, kakor tudi prenos prireditve na poznejši čas. Prijave je poslati na naslov: ZSK Hermes Ljubljana VII. Naknadne prijave se sprejmejo le proti dvojni prijavi. Razdelitev nagrad zmagovalcem se vrši po končanih dirkah na družinski prireditvi.

Odobor.

Kolesarsko društvo Zarja za srez Radovljica na Jesenicah razpisuje: ob priliki mednarodne kolesarske dirke dne 31. t. m. tudi dirko za juniorje, t. j. za one, ki niso dosegli v letu 1932 prvih, drugih in tretjih mest. Dirka se na 52 km. Start ob 7.30 pred jeseniškim kolodvorom. Cilj: jeseniški kolodvor. Proga: Jesenice, Podkoren in nazaj. Prvi trije zmagovalci dobijo darila. Prijave so pisneme ali ustne. Zaključek prijav pol ure pred pričetkom dirke. Prijavnina znaša Din 10.—. Vse ostalo kot v razpisu mednarodne kolesarske dirke. Ugodna zveza z izletniškim vlakom katerega se tekmovalci lahko poslužijo s polovico vožnje.

Sočani v Prekmurju

Društvo »Sočac« je nedavno ustanovilo novo podružnico v Dolnji Lendavi. Tam so namreč tri velike kolonije Istranov in Vipavcev. V Prekmurju je tudi veliko naše narodne inteligence iz Julijske Krajine. Vsi ti so se prejšnje nedolgo sešli v Peteočevih pri Dolnji Lendavi. Prisotnih je bilo tudi lepo število domačinov. »Sočac« iz Ljubljane je poslal tudi svoje delegate: g. Šaplo, Stifljiga in Bačiča.

Dopolne je na prostem bral sv. mašo dekan Dolnje Lendave g. Jerič, ki je imel tudi lep govor o ljubezni do domovine in naroda. Po maši se je izvajal pestr program pod vodstvom posestnika g. Grče. V imenu ljubljanske »Sočac« je prisotne pozdravil g. dr. Šapla. Za njim je g. prof. Bačič govoril o zgodovini Prekmurja, o knezu Kocelju, o prosvetljenem delovanju

sv. Cirila in Metoda ter primerjal trpljenje in preganjanje učencev sv. blagovestnikov s preganjanjem naših ljudi v Julijski Krajini. Geometer g. Pertot je pozdravil prisotne v imenu podružnice v Murski Soboti. Predsednik dobrovoljcev g. Horvat je zagotovil naseljenecem podporo in ljubezen domačinov v Prekmurju. Zatem se je vrstilo petje rodoljubnih pesmi, kar je izvajal mladi pevski zbor pod vodstvom g. M. Ljubčiča. G. učiteljica Mira Petermelova je naučila učence naseljenecev lepih deklaracij, ki so jih otroci zelo dobro deklarirali. Med podanimi točkami programa je igrala godba domačinov. Popoldne se je vršil ustanovni občni zbor podružnice »Sočac«. V novi odbor so izvoljeni: za predsednika g. J. Grča, posestnik; za podpredsednika šolski upravitelj g. Lud. Petermel; za tajnika šolski upravitelj g. Ježek; za blaginjaka šolski upravitelj Škofci; za odbornike g. Čehovin, g. Papis, g. Drekonja in g. Zgur.

Pri domači zabavi, ki se je nato razvila, so se med seboj spoznavali gostje z naseljenec. Veliko navdušenje je nastalo, ko je pod večer prišel francoski konzul iz Zagreba, g. Warner s svojim spremstvom. V srbohrvatskem jeziku je nazoval ljudstvo, ki je govor prekinjalo z navdušenim vzklikom Aleksandru I. kraljevskemu domu in našim hrabri vojski. Naseljenec so bili zelo hvaležni pripravljalnemu odboru in društvu »Sočac« za lepo prireditev in so izrazili željo, da bi še večkrat prišli med nje.

Iz Hrastnika

h— Poročil se je v Celju g. Janez Blaznik, posestnik in gostilničar v Hrastniku z gospodično Reziko Liparjevo iz Pišec. Bilo srečno!

h— Predavanje o dodelitvi posejil prireditelja kredita zadruga Jugrad iz Ljubljane v petek 22. t. m. ob 20. v Narodnem domu Predaval bo g. Mahnič.

h— Izletniški vlak na Sušak se bo ustavljal tudi na naši postaji, če se bodo reflektanti prijavili ob sobotah ali na dan pred prazniki do 12. ure na tukajšnji postaji. To je dosegel naš dopisnik s svojo intervencijo pri železniški direkciji. Izletniški vlak bo odhajal ob sobotah proti Sušaku okrog 21., vračal pa se bo v ponedeljek okrog 2. ponoči skozi Hrastnik. Vožnja s tem vlakom so polovične.

h— Protituberkulozna liga bo poslala v poštinsko kolonijo na Rekitno, ki se prične 1. avgusta, 12 otrok. Razveseljiv je napredek glade številna kolonistov, saj je liga lani poslala v kolonijo samo 5 otrok. Zasluga, da se je število kolonistov več kot podvojilo, gre našemu občinstvu, ki je s svojo nadarjenostjo in priključnim nabiranjem prispevkov za opremo kolonistov pokazalo, da želi podpirati stremljenje lige. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Radio

Izvlček iz programov

Torek 19. julija

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Salonski kvintet. — 19.30: Zabaven kotiček. — 20: Esperantska ura. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Čas, poročila, plošče.

Sreda, 20. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nasveti za domači vrt. — 19.30: Literarna ura. — 20: Arie iz klasičnih oratorijev. — 20.45: Salonski kvintet. — 22: Čas, poročila, salonski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Radio — orkester. — 19: Orgle. — 20: Veselogra. — 20.45: Koncert tria. — 21.15: Lahka godba. — 21.55: Pesmi. — 22.45: Plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Koncert orkestra. — 22.40: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 19: Slovaške pesmi. — 19.20: Zborovski koncert. — 20: Lahka glasba. — 21.30: Klavirske skladbe. — BRNO 19: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 18.20: Lahka glasba. — 20: Godalni trio. — 21: Klavirski koncert. — 22.50: Godba za ples. — DUNAJ 11.00: Godalni kvartet. — 18.30: Prenos ladijske koncerta iz Hamburga. — 19.30: Koncert Fučikove glasbe. — 21: Spominna proslava Vojvode Reichstadtkega. — 22.05: Lahka godba. — BERLIN 20: Mešan plesni večer. — Zabaven program. — KÖNIGSBERG 20: Program kakor v Berlinu. — MOHLACKER 19: Basisti na ploščah. — 20.40: Virtuozna klavirska muzika. — 21: Šubolgra. — BUDIMPEŠTA 18.45: Madžarske pesmi. — 19.45: Orkestralni in pevski koncert. — 21.30: Petja. — Lahka glasba. — RIM 17.30: Instrumentalen in pevski koncert. — 20.45: Simfoničen koncert.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Sport

Minister dr. Kraljević med kamniškimi sportniki

Kamnik, 18. julija.

Po slavnostnem obnem zboru gasilnega društva so ministra gg. Pucelj in Kraljević ter g. ban dr. Marušić v spremstvu g. sreskega načelnika Vouška, župana g. Kratnarja, polkovnika g. Krstiča in poslanca g. Cererja odšli v kopališče, da si ogledajo sportne naprave Kamnika. Zaradi slabega vremena je bila v kopališču le peščica kamniških sportnikov, ki se niso zvali mrzle vode in so ravno ob prihodu odličnih gostov trenirali v plavanju in skokih.

Visoke goste so sprejeli v kopališču funkcionarji SK Kamnika s predsednikom dr. Zvoljcem, ki je poudaril izredno veselje nad tem, da je prišel g. minister za telesno vzgojo na svojem prvem posetu v dravski banovini v Kamnik in si ogledal lepo kamniško kopališče, ki ni samo preprosta socialna, ampak tudi odlična sportna naprava, kjer se bodo prihodnje nedelje vršile plavalne tekme za prvenstvo LPP. Prosil je g. ministra, da brani slovenskemu sportu veliko naklonjenost.

G. minister se je zahvalil za prisrčni pozdrav. O kamniškem kopališču se je jako pohvalno izrazil in je rekel, da ima divno lego, zeleni grički okrog njega in planine v ozadju pa se mu zdijo kakor najkrajše se kulise ki jih je postavila narava, da še bolj poudari lepoto in privlačnost te lepe sportne naprave. Sportnemu gibanju, je naglasil minister, moramo posvečati veliko pozornost, kajti sport ne utrja in krepi samo telesa, ampak vzgaja tudi duha.

Po ogledu kopališča so ostali odlični gostje odšli, g. minister dr. Kraljević pa si je še ogledal teniški igrišč. G. minister, ki je bil v svoji mladosti navdušen prijatelj teniške igre, je občudoval vzorno zgrajeni igrišč in se zanimal za način gradnje. Predvsem pa ga je zanimalo vprašanje, kako je kamniški sportni klub finansiral svoje sportne naprave. Graditelj kamniških sportnih naprav g. Šmuc mu je vse natančno razložil. G. minister je izrekel svoje priznanje občini, ki je zgradila kopališče in eno teniško igrišče, še večje

priznanje pa sportnemu klubu, zlasti pa njegovim članom in vseh sportni javnosti, ki je s prispevki omogočila zgraditev krasne smuške skakalnice in klubovega teniškega igrišča. Mestu, ki ne šteje niti 3000 prebivalcev, a je v poluradem letu zgradilo troje sportnih naprav, je to v veliko čast. G. minister je obžaloval, da ne more prisostvovati plavalnim tekmam za prvenstvo LPP, ki se bodo vršile prihodnje nedelje v Kamniku, vendar pa se bo potrudil, da v kratkem obišče kako večjo sportno prireditel v Sloveniji. Obžaloval je, da nima v svojem resoru odprtih več kreditov, ker zasluži naglo se razvijajoče sportno gibanje v vsej naši domovini, zlasti pa v dravski banovini, poleg moralne tudi materialno podporo, da more v večjem obsegu graditi sportne naprave. Ministrstvo za telesno vzgojo bi po njegovem mnenju moralo biti osnovano že pred desetimi leti in bi moralo razmisliti o večji krediti, da bi moglo tem uspešnejše delovati pri vzgoji krepkega in zdravega jugoslovenskega naroda. Upa pa, da se bo z družbenim sodelovanjem dalo veliko doseči.

G. minister je ostal s kamniškimi sportniki v prijaznem razgovoru nad eno uro na verandni kopališke restavracije. Zanimal se je tudi za razvoj zimskega sporta v Kamniku in je bil ponovno vidno presenečen nad velikim razmahom vseh sportnih panog v malem letoviškem mestecu, ki si pozimi napravi v kopališču dve drsališče, kjer goji sportni klub tudi hockey in je letos odigral na njem prvo hockey-tekmo v naši državi.

Pri odhodu s kopališča so kamniški sportniki živahno pozdravljali ljubeznivega g. ministra. Njegov stik s slovenskimi sportniki je gotovo napravil nanj najugodnejši vtis.

Zanimiva statistika iz zadnjega časa (Deloma po g. Ks. Gradjanskemu v album.)

Gradjanski: Slavija:	krah.
Gradjanski: Ilirija:	kraval.
Gradjanski: Primorje:	nemir.
Gradjanski: Maribor:	skandal.
Viktorija (Zagreb): Maribor:	mfr in red.
Viktorija (Zagreb): Primorje:	(prijeteljska): mfr in red.
Viktorija (Zagreb): Primorje:	(prvenstvena): mfr in red.
Viktorija (Zagreb): Primorje:	mfr in red.
Viktorija (Zagreb): Primorje:	mfr in red.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Drevo ob 19. bo na tribuni na igrišču obvezen sestanek za vse članstvo. Vabijo se tudi gg. dr. Kuželj, Mahkovec, Finec, Bračič ml., Grünfeld, Pevalak, Gndovec, Baltesar. Ob vsakem vremenu, vsi in točno!

SK Celje: SK Amater 3.0 (2.0). V nedeljo je odigral SK Amater drugo kvalifikacijsko tekmo s SK Celjem. Takoj prvo minuto se je ponesrečil igr. SK Celja Gobec po naključju ob regularnem startu in zapustil takoj igrišče. SK Amater je takoj z avtomobilom odpremil ponesrečenca v bolnišnico bratovske bolnice. Po izjavi g. zdravnika bo kmalu okreval. Igra je dolgo valovila iz polja na polje in šele v 28. min je po krasnem centru desna zveza SK Celja poslala žogo neubranljivo v gol. 1:0 za SK Celje. Nato pritiska SK Celje in v 35. min. je 2:0 za SK Celje. Drugi polčas se Amater popravi in stalno oblega vrata SK Celja, a slab napadalec brezpogojno kombinirajo pred golom SK Celja. Prvi koncu igre po lepem predlošku zabije levo krilo SK Celja je en gol 3:0 za SK Celje. Publika je bila zelo disciplinirana in tekma je v splošnem potekla zelo fair. Sodnik rigorozen, objektivni, v splošnem zelo dober. S to tekmo je izgubil SK Amater vse šanse za nadaljnje tekmovanje za vstop v ligo in oстане samo okrogni prvak.

Nogomet v Kamniku. V nedeljo popoldne po gasilski svečanosti je SK Kamnik odigral prijateljsko nogometno tekmo s skavti iz Sarajeva, ki že dalj časa tabore ob Bistrici v Stranjah. Simpatični, zagoreli skavti iz Sarajeva se dolgo niso mogli znebiti na kamniškem igrišču, ki je bilo po dežju precej razmočeno, vendar pa so pokazali za oko jako lepo igr. V svojem moštvu imajo precej dobrih igralcev, izmed katerih nekateri igr. celo pri vodilnih sarajevskih klubih. Izrazito slab je bil vratar, ki je spustil na nepotrebnem vsaj polovico žog Kamničani so večji del igre prevladovali na terenu in zmagali s 6:2. Igra je bila zelo fair, zlasti pa so skavti pokazali veliko disciplino in poslušnost svojemu kapetanu, kar si lahko naši nogometaši vzamemo za vzgled. Publika, katere se je zbralo veliko število, je živahno pozdravila obe moštvi in odšla zopet zadovoljna z igrišča. Z lepo igr. se dela najboljše propaganda za nogomet.

ZSK Hermes (Nogometna sekcija). Danes obvezen trening za obe grupi. Po tre-

